ORAS

Debesuota. Šilčiau. Temperatūra iki 48°. Saulė teka — 6:37; leidžiasi — 5:31.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.
Phone CA nal 6-850[illegible]
Over One Million Lithuanians In The United States

VOL. XXXVIII. | Kaina 5c | Chicago 8, Ill. Ketvirtadienis, Vasario-February 22 d., 1951 | Price 5c | No. 45

SULAIKO TALKININKUS PRIE HAN UPĖS

NAUJŲ TRĖMIMŲ IŠVAKARĖS LIETUVOJE

Sovietams reikia dar 100,000 vergų—darbininkų

BERLYNAS.— (LAIC). Nuo praeitų metų lapkričio 30 dienos, Šiaulių ir Klaipėdos "sričių" 39-se rajonuose įvestas "išimties stovis". MGB ir kiti "saugumo" organai ir kompartijos padaliniai gavo ypatingas teises, neva tikslu apsisaugoti nuo "kolūkių sabotavimo ir pažeidimo". Formaliai imant, LKP/b CK gavo VKP/b įgaliojimus lapkričio 18 d. posėdy Vilniuje. Po to, "Sovietskaja Litva", "Tiesa" ir Vilniaus radiofonas pradėjo sistematingą agitaciją prieš "buožių" ir kitų "sabotuotojų" veiklą. Greta garsinamos veiklos, ėmė veikti partijos sekretariatas. Nuo š. m. sausio 1 d., Lietuvos KP/b rajonų sekretariatuose sudarytos "valytojų" komisijos.

Tuoj po to komisaro Variakojo Kolūkių Statybos Įstaiga pradėjo skubiai surašinėti gyvenamuosius ir ūkio pastatus kolūkiuose ir kitur, kurie pirmoje eilėje turėsią būti nugriauti prieš gegužės 1 d. ir sujungti į "gigantus" arba "agrogorodus", kokie jau nuo pernai rudens kuriami Ukrainoje ir Baltgudijoj.

Prieš liepos 1 d. numatoma sujungti 800 kolūkių Klaipėdos ir Šiaulių "oblastyse". Dviejų metų eigoje turį būti apjungti du trečdaliai Lietuvos kolūkių. Vilniaus oblastis numatoma "sugigantuoti" ligi š. m. liepos m. Vienkart, nepaisant vykdomų reformų ir su tuo susijusių nuostolių, Maskvos "gosplanas" reikalauja, kad Lietuva nuo 1952 m. duotų 30% daugiau grūdų nei 1950 metais.

Išviso, atrodo, kad senoji kolchozų rūšis naikinama ir visi paverčiami į milžiniškus "sovchozus", nelyginamai "maisto fabrikus", pilnai mekanizuotus, ir su "darbininkų stovyklomis", vietoje gyvenamų butų.

Be to ,nuo gruodžio mėn. Lietuvoje pradėjo vis dažniau pasireikšti "Osoboje Sovieščanije" komisijos prie visų rajoninių MVD skyrių. Jų tikslas bus parūpinti 100,000 darbininkų - kalinių, reikalingų naujam Stalino penkmečiui planui, ir Volgos bei Turkmenijos kanalams statyti. Darbo jėgą sudarys "nepatikimi" ir "įtartini" elementai. Sausio 15 d. jau suimti 7,000 asmenų, vasario mėnesy išvežami 20,000.

Tris apkaltino ryšium su mėsa armijai

NEWARK, N. J. — Jungtinių Valstybių Grand Jury apkaltino mėsos firmą ir du karius ryšium su parūpinimu mėsos armijai.

Kaltinimas sako, kad firma ir tie kariai darę sąmokslą teikti armijai prastesnės rūšies mėsą, negu potvarkiai nusako. Sąmokslas lietęs $1,000,000 sumą.

Kaltinamieji yra Ben Grunstein and Sons Co. (Hoboken, N. J.), buvęs armijos kapitonas John F. Jones ir armijos seržantas Samuel A. Auman. Kariai pirma ėjo armijos mėsos inspektorių pareigas.

Prašo pakeisti Algų Tarybos potvarkį

WASHINGTON, D. C. —Prieš keletą dienų Algų Stabilizacijos Taryba išleido potvarkį, nustatantį algoms ribas ryšium su gynybos paruošimais.

Potvarkis numato kaip pagrindą 1950 m. sausio mėnesio algas ir priedą 10 nuošimčių.

Unijų atstovai reikalavo prie 1950 m. sausio mėnesio algų priedo 12%.

Reiškia, tarybos nusakytos algos ir unijų reikalavimas skyrėsi 2 nuošimčiais. Be to, darbininkų atstovai statė dar vieną reikalavimą, būtent tokį: jeigu, nežiūrint kainų kontrolės, pragyvenimas brangs, tai algos turi būti keliamos atitinkamai pabrangimui.

Kadangi algų taryba neišpildė darbininkų reikalavimo, tai iš jos pasitraukė 3 darbininkų atstovybės nariai.

Vienok darbininkų atstovai praėjusį antradienį, vas. 20 d. atlankė Eric Johnstoną, kurio žinioj veikia Algų Kontrolės Taryba. Jie dar kartą aiškino savo reikalavimą nustatyti algoms "lubas" 12 nuošimčių aukščiau 1950 m. sausio mėnesio lygio. Taip pat aiškino būtinumą pripažinti reikalą algoms kelti, jeigu pragyvenimas brangės.

Tikisi, kad Rusija priims pasiūlymą konferuoti

WASHINGTON, D. C. —Washingtono diplomatai trečiadienį reiškė nuomonę, kad Rusija priims Vakarų valstybių pasiūlymą laikyti konferenciją.

Bet konferencija neįvyksianti pirm balandžio mėnesio vidurio, nes JAV valstybės sekretorius Acheson turės dalyvauti Amerikos respublikų konferencijoje, kuri prasidės kovo 26 dieną.

JAV siūlo vietą konferencijai Washingtone. Anglija ir Prancūzija pasiūlymą priėmė.

Bet pirm negu šių keturių valstybių konferencija įvyks numatoma tų valstybių užsienio reikalų ministerių pavaduotojų pasitarimas. Šis pasitarimas ir parodys, ar galima tikėtis pačių užsienio reikalų ministerių konferencijos.

Vienas svarbiausių Vakarų Europos kaltinimų Rytų Europai bus dėl ginklavimosi. Antrojo pasaulinio karo pasėkoje sudarytos sutartys pav. leidžia Rusijos satelitams Rumunijai, Bulgarijai ir Vengrijai turėti ginkluotų vyrų iki 237,000, o jos dabar jau turi apginklavusios 660,000 vyrų.

Jau arti tikslo nuo karo apsisaugoti

WASHINGTON, D. C.—Prez. Trumanas, kalbėdamas grupei Masonų lyderių pareiškė, jogei Vakarų valstybės palaipsniui prisiartina vietą, iš kurios galima nuo naujo pasaulinio karo apsisaugoti.



NAUJIENOS-ACME Telephoto

Generolas MacArthur (kairėje) ir prancūzų kariuomenės vadas gen. Ralph Monclar geria tostą už Jungtinių Tautų jėgas Korėjos karo fronte.

50 JV karių mirė užsinuodiję

SAN FRANCISCO, Cal. — Apklausinėjami laivo Tainaron karininkai papasakojo, kad apie 50 Jungtinių Valstybių kareivių mirė užsinuodiję "antifreeze" skysčiu.

Tai įvyko pernai gruodžio mėnesį, kai Korėjoje komunistai išvystė ofensyvą ir kai teko talkininkų karius evakuoti iš Hungman jūros pakraščio.

Tarp kitko į laivą buvo įkelta bačka skysčio, vartojamo motorizuotiems vežimams nuo užšalimo apsaugoti. Šito skysčio išgėrę kai kurie kariai sunkiai apsirgo, o apie 50 net mirė, sako trečiadienį (vas. 21 d.) paskelbta neoficiali žinia.

Maisto gamyba padidėjo

WASHINGTON, D. C. — Maisto produktų gamyba visame pasaulyje 1950 metais buvo 2% aukštesnė, kaip 1949 metais. 1950 metų maisto produkcija buvo 4 nuošimčius aukštesnė, kaip kad ji buvo paskutiniais prieš Antrąjį pasaulinį karą metais.

Bet, nors maisto reikmenų gamyba 1950 m. buvo aukštesnė, ji negalėjo pasotinti pasaulio. Dalykas toks, kad žmonių prieauglis per pastaruosius kelis metus žymiai pakilo. Be to, žmonių gyvenimą apsunkina ir ginklavimosi programos, sako JAV agrikultūros departamentas.

Bilius prieš pragaištingą veiklą

SPRINGFIELD, Ill. — Illinois senatoriai Paul W. Broyles ir Robert J. Young įteikė valstybės senatui bilių, kreipiamą prieš pragaištingą valstybei veiklą. Bilius yra panašus Maryland valstybės įstatymui priimtam 1949 metais.

Bilius apibūdina pragaištingas organizacijas, svetimšalių (foreign) pragaištingas organizacijas ir pragaištingus (subversive) asmenis. Nusikaltimam bilius skiria bausmę iki $20,000 ir kalėjimą iki 20 metų.

Vėliausios Žinios

★

—Britų dviejų motorų sprausminis lėktuvas Canberra atskrido iš Šiaurės Airijos į Newfoundlandą 11:23 val. priešpiet Chicagos laiku. 2,100 mylių kelionę per Atlantą atliko per 4 val. ir 40 minučių. Lėktuvui teko skristi prieš vėją, bet visvien tai buvo greičiausias kada nors atliktas skridimas per Atlantą.

—Jugoslavijoj už vogimą maisto kortelių Aleksandrui Dejacovic paskirta mirties bausmė.

—Adm. Arthur D. Struble pareiškė, kad jo komanduojamas laivynas tebesaugo Formozą.

—Praėjusios savaitės gale Kalkutoje (Indijoje) dėl raupliu epidemijos mirė 462 asmenys.

—90,000 Meksikos metalo kasyklų darbininkų reikalauja algų pakėlimo. Jeigu reikalavimas nebus patenkintas, tai vas. 26 išeisią į streiką.

—Saudi Arabija davė koncesiją JAV aviacijai, kuri tęsis 6 mėnesius. Po to vėl sutartį teks atnaujinti.

—Chiang Kaisheko valdžios pinigai išsibaigsią į 6 mėnesius. Numatoma, kad jis prašys JAV pagalbos.

—2 komunistų lėktuvai mėtė bombas Korėjoje į talkininkų pozicijas.

—Potviniai Ohio, Indiana, Illinois ir Iowa valstybėse.

Attlee laimėjo pasitikėjimą

LONDONAS, Anglija. — Praėjusį antradienį Britanijos parlamente vėl buvo balsavimas pasitikėjimo valdžia, kurio reikalavo konservatoriai. Ir vėl Darbo Partijos valdžia pasitikėjimą laimėjo 7 balsų dauguma.

Gen. Eisenhower atvyko į Prancūziją

PARYŽIUS, Prancūzija. — Trečiadienį generolas Eisenhower laivu Queen Elizabeth atplaukė į Cherbourg uostą, o iš čia išvyko į Paryžių. Su juo kartu keliavo jo žmona ir keletas karininkų.

Raportas kaltinsiąs du gubernatorius

WASHINGTON, D. C. — Senatoriaus Kefauverio vadovaujamas komitetas tyrinėja azartinį lošimą ir kriminalinius nusikaltimus Jungtinėse Valstybėse. Komiteto advokatas Rudolph Haley pareiškė, kad apie vasario 28 dieną jis paruoš ir įteiks senatui raportą iš tyrinėjimo.

Raporte, Haley davė suprasti, bus padaryti kaltinimai dviems gubernatoriams. Vienas jų yra Floridos gubernatorius Warren, o kitas Missouri gubernatorius Forrest Smith.

Pasak Haley, Floridos gubernatorius leidęs įsigalėti Miami apylinkėje Chicagos gemblininkams. Gi Missouri gubernatorius būsiąs kaltinamas už draugavimą su velioniu Charley Binnagio, buvusiu Kansas miesto politikieriu ir gengsteriu.

Geležinė Uždanga išleido 75,000 žydų

PARYŽIUS. — Amerikos žydų komitetas praneša, kad 1950 metais 75,000 žydų gavo leidimą išvažiuoti iš komunistų valdomų Rytų Europos kraštų. Dar keletas tūkstančių žydų pabėgę tais pačiais metais iš už Geležinės Uždangos nelegaliai.

Komitetas apskaičiuoja, kad visa žydų emigracija iš komunistų dominuojamų kraštų nuo 1946 iki 1950 metų pabaigos siekusi 250,000 asmenų.

Mažiausia moteris laukia kūdikio

LOUISIANA, Mo. — Ponia Lavonda Evans, 31 m., skelbiasi esanti mažiausia moteris pasauly. Ji yra tik apie 24 colių aukštumo.

Moteris praneša, jogei ji laukia savo kūdikio gimstant.

Moteriškės vyras Alva yra 4 pėdų aukštumo.

Tito, Stalinas—tas pats

CHARLOTTESVILLE, Va.— Aleksandras Kerenskis, 1917 metų Rusijos laikinosios valdžios premjeras pareiškė, kad komunizmas yra laisvojo pasaulio priešas vis vien ar jis Stalino, ar Tito rūšies.

TALKININKŲ TANKAMS TEKO PASITRAUKTI

Chunchon srity priešas skubiai traukėsi

Irgi cenzūra

HUNSTANTON, Anglija. — Šiame miestely Charles Winter laiko valgyklą. Rodos, kas čia tokio.

Bet Anglijoj kai kurios maisto reikmenos yra racionuojamos. O Winterio kafeterijos iškaba skelbė: "Mūsų specialybė — steikas ir svogūnai".

Na, tai valdžia įsakė kafeterijai iškabą nuimti, kad ji neklaidintų žmonių, kad jų apetito neerzintų.

Išbandyta vandenilio bomba

ENDICOTT, N. Y. — David Bradley (fizikas), kuris turėjo progos stebėti ankstyvesnius atominės bombos išbandymus, šiomis dienomis pareiškė nuomonę apie neseniai pravestus Nevadoje bombų sprogdinimo bandymus.

Jisai mano, kad pastarieji buvę vandenilinės (hidrogeno) bombos bandymai. Jo apskaičiavimu paskutinės (t. y. Nevados) bombos buvusios apie 500 kartų stipresnės negu Hiroshima bomba.

Hiroshimos bombos (Japonijoj) trenksmas išbarstęs langų stiklus 10 mylių toly, sako Bradley, o Nevados bombų trenksmas išdaužė langus 80 mylių toly.

Neleido gabenti 2,000 sunkvežimių kinams

FRANKFURT, Vokietija. — Grupė Vokietijos firmų rengėsi pasiųsti komunistų valdomai Kinijai 2,000 naujų sunkvežimių (trokų). Įsimaišius į dalyką Vakarų Vokietijos valdžiai ir kitoms Vakarų valdžioms užprotestavus ,sunkvežimių siuntimas buvo sulaikytas.

Kti pranešimai teigia, kad prieš keletą mėnesių visgi 150 sunkvežimių buvo kinams pasiųsta.

Legionierių postui keblumas

TUSCOLA, Ill. — Čia yra Amerikos Legiono postas. Jis turi savo patalpas. Kaip ir kai kurie kiti postai, jis turėjo patalpose slot mašinas.

Tarpe kitų šio posto nariu buvo Charles W. Dotson, Douglas kauntės prokuroras. Taigi, kaip prokuroras, Dotson vadovavo policininkų būriui, kovojančiam su "gembleriavimu". Policininkai konfiskavo tris slot mašinas rastas posto patalpose.

Padėtis susidarė tokia, kad posto narys padarė nesmagumo savo paties organizacijai.

Posto susirinkimas nutarė išmesti Dotsoną iš narių tarpo. Šis tačiau aiškina, kad negalima pašalinti iš organizacijos pareigūno, kuris atliko visuomenės uždėtus jam privalumus.

Panaši padėtis gali susidaryti ir kitame kuriame poste, ir pav. Chicagoje.

TOKIJO, Japonija, vas. 21— Trečiadienį grupė talkininkų tankų ir kai kurie pėstininkų daliniai mėgino persikelti Han upę apie 7 mylias į rytus nuo Seoulo.

Juos čia pasitiko nepaprastai smarki priešo mortarų ugnis. Amerikos karininkai sako, jogei ugnis buvusi itin tiksli. Talkininkų tankams ir pėstininkams teko pasitraukti atgal.

Pietų Korėjos karių daliniai mėgino persikelti per Han upę 2 mylias arčiau prie Seoulo. Ir jie turėjo trauktis atgal, nes sutiko smarkų kinų ir šiaurės korėjiečių pasipriešinimą.

Į priešo ugnį atsakė Jungtinių Valstybių artilerijos ugnis. Bet iš to, kaip komunistai sutiko talkininkų bandymą keltis per Han, daroma išvadas, kad jie visomis pajėgomis mėgins ginti nuo talkininkų savo pozicijas pagal upę.

Dar vienas talkininkų patrolis kitoj vietoj mėgino keltis per upę, bet ir jį ištiko toks pat pasipriešinimas, kaip minėtus kitus du bandymus.

Geresnio pasisekimo turėjo talkininkai fronto daly toliau į rytus. Čia jie paėmė Chunchon miestelį ir stumėsi pirmyn. Šiaurėje nuo Chunchon priešas traukėsi atgal taip skubiai, kad paliko nepalaidotus savo užmuštus karius ir savo sandėlius.

Jungtinių Valstybių bombonešiai bombardavo šiaurės rytų Korėjos uostą Tanchon, 170 mylių į šiaurę nuo 38 paralelės.

Triju Rusijos šnipų teismas kovo 6 d.

NEW YORK, N. Y. — Nagrinėjimas bylos, iškeltos trims asmenims, kurie yra kaltinami atominių paslapčių įteikimu Rusijai, prasidės kovo 6d. Kaltinami byloje yra Julius Rosenberg, 33 metų, jo žmona Ethel ir Morton Sobel, 34 m.

Ketvirtasis asmuo, įveltas į šią bylą, yra David Greenglass, 29 metų. Jisai prisipažino kaltas buvęs. Šioje byloje jis bus valdžios liudininkas.

Dar vienas kaltinamasis byloje yra Anatoli Jakovlev, buvęs Sovietų vicekonsulas New Yorke. Valdžios agentams betgi nepavyko jį areštuoti. Jis, manoma, yra pasišalinęs iš J. Valstybių.

VARDAS KITAS, BET TIE PATYS KOMUNISTAI

WASHINGTON, D. C. — Organizacija, pasivadinusi "American Peace Crusade", ruošia "taikos" kelionę į Washingtoną kovo 1 dieną šių metų.

Valstybės sekretorius Acheson pareiškė antradienį (vas. 20 d.), kad "Peace Crusade" yra komunistų dominuotos organizacijos "Partizans of Peace" tęsinys. Ir naujajai, kaip ir pirmesnei organizacijai rūpi ne taika. Jos tikslas yra kelti nesusipratimus Amerikos žmonėse, skaldyti jų vienybę ir tuo būdu patarnauti Rusijos politikai.

ČIKAGIEČIAI TORONTE

ĮSPŪDINGAS VASARIO 16 PAMINĖJIMAS

Šiemet vasario 16 — Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo diena — Toronte buvo paminėta labai įspūdingai, kaip niekad iki šiol. Pirmiausia, minėjimas buvo pradėtas šeštadienį, vasario 17 d. per radiją, jam buvo paskirta visa lietuviškos transliacijos valanda. Dalykas tas, kad jau trečia savaitė kaip iš St. Catherines radijo stoties (banga 620) šeštadieniais viena valanda 2—3 p.p. transliuojama lietuvių kalba.

7:30 v.v. minėjimas buvo tęsiamas Eatono auditorijoje, kur jis susidėjo iš dviejų dalių: iškilmingosios ir koncertinės. Iškilmingoji dalis buvo pradėta anglų himnu God save the King, kurį paskambino svečias prof. Vl. Jakubėnas. Trumpą atidarymo žodį tarė Toronto Laikinojo Organizacinio Komiteto pirmininkas J. Simonavičius, kuris papraše pagerbti atsistojimu žuvusius už Lietuvos laisvę. Po to sekė Lietuvos gen. konsulo Kanadoje Vyt. Gylio kalba. Konsulas pastebėjo, kad šiandien sukanka 33 metai nuo Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo, bet drauge ir 10 metų, kaip lietuviai pradėjo tremties kelią. Gyvenimą tų, kurie yra už geležinės uždangos, konsulas palygino su gyvenimu laukinio žvėrelio, kurį kiekvienas gali sunaikinti. Trėmimai tebesitęsia. Žiaurumai daromi iš panikos. Žmonės yra labai įnirtę ant okupantų. Visi laukia karo. Nesibijoma net to, kad karas gali užtraukti didesnes nelaimes. Žmonės žino, kad be karo okupantų niekas neišvys, kad laisva valia diktatorius niekad nepasitrauks nuo ėdžių. Tačiau atrodo, kad aušrelė jau pradeda brėkšti...

Maloniausia naujiena, toliau sakė konsulas, kuria man šiuo sunkiu laiku teko išgirsti, yra, kad šiandien pirmą kartą lietuviai prabyla Voice of America radijo bangomis į pavergtus brolius, atskirtus nuo laisvojo pasaulio geležine uždanga. Žinoma, rusai stengsis šias transliacijas trukdyti. Tačiau jokia rusiškoji kokofonija nesutrukdys laisvės balso.

Užbaigdamas konsulas pastebėjo, kad dabar nusiminimui neturi būti vietos, kad nebetoli tas laikas, kada visi lietuviai bus kviečiami grįžti namo.

Po Lietuvos gen. konsulo Kanadoje kalbos žinoma vietos lietvių veikėja Ona Indrelienė lietuvių ir anglų kalbomis perskaitė rezoliucijas — vieną Kanados ministeriui pirmininkui, kurioje tarp kitko reikalaujama, kad Kanada greičiau pasirašytų genocido konvenciją, antrą Haroldui Stassenui, kurioje dėkojama už gynimą pavergtų tautų teisių. Iškilmingoji dalis buvo užbaigta Lietuvos himnu.

Po 10 minučių pertraukos sekė koncertinė dalis, kurioje pasirodė Lietuvių Meno Ansamblis "Dainava" iš Chicagos. Programą išpildė: operos solistas Algirdas Brazis, solistė Stasė Klimaitė, solistė Genovaitė Peškienė, ansamblio mišrūs, vyrų ir moterų chorai. Dirigentas Stepas Sodeika, akompanuoja prof. Vladas Jakubėnas.

— Mes atvažiavome pas jus ne pasisvečiuoti, ne naujų pažinčių užmegsti, bet susirišti glaudesniu ryšiu bendroje kovoje už mūsų tėvynės išlaisvinimą, — sakė ansamblio kalbėtojas. — Kai važiuodami Kanada pamatėme beržus, tarėme, laimingi tie kanadiečiai, jie bent beržus turi, kurie primena Lietuvą...

Patį 70 žmonių chorą publika pasitiko garsiu plojimu, kas matomai sujaudino ir sustiprino choristus. Nežiūrint nemiegotos nakties ir 20 valandų kelionėje choras ir solistai pasirodė puikiai ir daugelį dalykų turėjo kartoti. Ypač didelį pasisekimą turėjo solistai Stasė Klimiatė ir Algirdas Brazis. Algirdas Brazis nesiliaujančio plojimo reikalaujamas daugelį dalykų turėjo išpildyti virš programos. Koncertinė dalis buvo baigta tikrai įspūdingu St. Šimkaus Atsisveikinimu su tėvyne (mišrus choras ir solistai).

Koncertui pasibaigus Toronto LOK pirmininkas J. Simonavičius įteikė "Dainavos" ansambliui padėkos adresą. Po koncerto įvyko bendra vakarienė. Šiandien (vasario 18) 3 v. p.p. ansamblis dar duoda bažnytinės muzikos koncertą.

Bendrai, 16 vasario minėjimas Toronte šiemet praėjo labai įspūdingai. Didelė ir moderniška Eatono auditorija buvo pilna, nors šį kartą įėjimas — priešingai Lietuvos tradicijai — buvo su biletais. *J.J.*

Karui besiruošiant

—Kiniečių oro pajėgos Korėjos fronte bus padidintos iki 400 lėktuvų, kurių 250 yra sprausminiai. Į lakūnus pirmoj eilėj imami savanoriai, jie bus rusų apmokomi. Jau atvyko 300 rusų lakūnų instruktorių. Kinai lakūnai apmokomi Manžiūrijos žemėj.

—Spėjama, kad sovietų sprausminis naikintuvas Mig-15 yra varomas sprausminio variklio, kuris padarytas pasinaudojant anglų Rolls-Royces None sprausminiu varikliu, ar vokiečių JUMO 012.

—JAV pagal karinės pagalbos programą jau įvairiems kraštams išdavė 350 lėktuvų.

—Komunistinės Rytų Vokietijos vadinamoji liaudies policija jau turi 1,000 vyrų, apmokytų skraidyti, ir tas skaičius dar 5000 padidinamas.

—Australijoj yra pagamintas sprausminis lėktuvas, kuris yra valdomas radaru. Jo bandymai laikomi pasisekusiais.

—Iki šiol Korėjoj komunistinės armijos lėktuvų oro kovose numušta 36% kovose dalyvavusių.

Šis apskaičiavimas padarytas pradedant lapkričio 15 d., kai oro veikla pagyvėjo. Kiti jų lakūnų 44% iš bendro mūšių skaičiaus iš kovų pasitraukė į Mandžūriją.

Per tą patį laiką, tai yra nuo lapkričio 15 d., JAV turėjo nuostoliais 7 lėktuvus, iš kurių tik vienas žuvo kovos metu, o kiti kituose nelaiminguose atsitikimuose. Komunistų gi oro pajėgos per tą patį laiką neteko 48 lėktuvų, iš kurių kovų metu žuvo 32 lėktuvai.

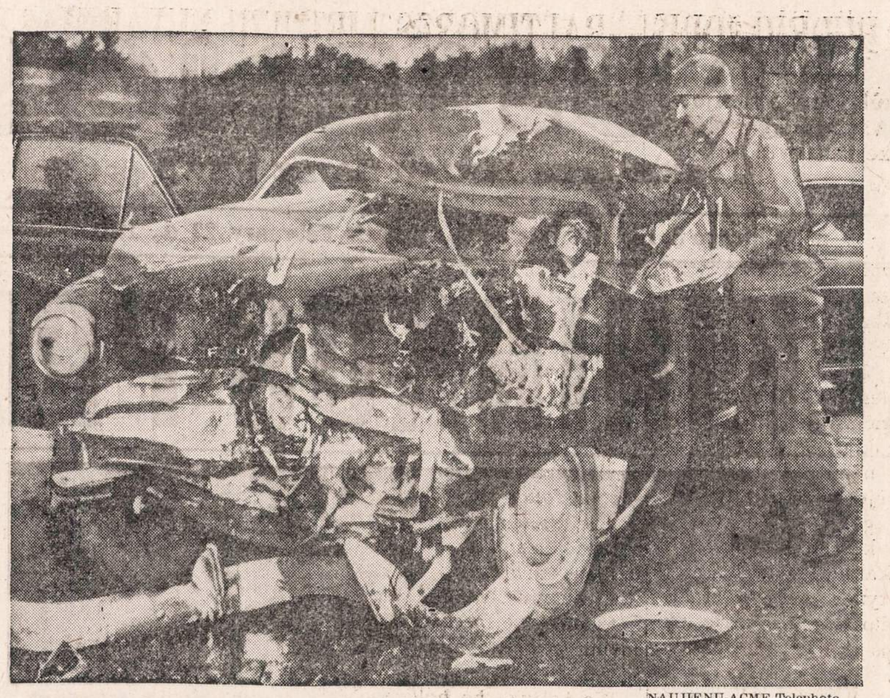
—Vakarų Vokietijoj JAV sprausminiai lėktuvai (Shooting Star) pakeisti į F-87 E., taip pat sprausminiais.

Jie Korėjos kare pasirodė pranašesni už pirmuosius.

—Tiek Prancūzija, tiek Anglija labai nepalankiai žiūri į Vokietijos kariuomenės atkūrimą, nors ir Atlanto pakto programos ribose.

Anglijoje vyrauja tokia nuomonė, kad vokiečių kariuomenę leistina tik tuomet pradėti organizuoti, kai Atlanto pakto ribose kitos Europos valstybės, tą paktą pasirašiusios, jau bus galutinai savo kariuomenę sutvarkiusios. Be to, neleistina vokiečiams steigti kariuomenę didesniais vienetais ir su bendra jų kariuomenės vadovybe. Pagaliau, esą, turėtų patys vokiečiai susiprasti, tiek pereitame kare visoms tautoms žalos pridarę, kad dar būtų pergreitai jiems reikalauti savo kariuomenės, kol nėra iki šiol įrodę, kad militarinė dvasia vokiečių tarpe galutinai yra ištirpusi ir kad jie ateity nežada pulti savų kaimynų.

—Greitu laiku visiems JAV gyventojams bus išsiuntinėti atitinkami pranešimai, kas darytina, jei priešo lėktuvai pasiektų Amerikos teritoriją. **a.**



NAUJIENŲ-ACME Telephoto

Portsmouth, Va. Alton Bailey (prie vairo) ir kartu su juo važiavęs James Bullock buvo sunkiai sužeisti, kai jų automobilis susidūrė su sunkvežimiu netoli Washington, D. C.

EUROPOS IŠLAISVINIMO KOVA

NEW YORK (LAIC). — Kova dėl vidurio ir rytų Europos išlaisvinimo sparčiai žengia į lemiamą fazę. Ji neša laisvę ir Lietuvai. Anapus geležinės uždangos mūsų sesės ir broliai viską deda ant Tėvynės laisvės aukuro: turtą, gyvybę, asmeninę laisvę ir patogumus. Pasaulis tai žino ir vertina. Reikia kad ir laisvame pasaulyje esančioji lietuvių tautos dalis dar veikliau nei iki šiol į tą kovą įsijungtų, tai kovai tinkamai apsišarvotų, veiksmais įrodytų, kad lietuvis yra tikrai vertas būti laisvas.

Šiapus geležinės uždangos daugiausia lietuvių gyvena didelėj ir galingoj Amerikoj. Todėl į mus šiame krašte gyvenančius kreipiamos šiandien viso pasaulio lietuvių akys. Iš mūsų laukia pavyzdžio.

Lietuvos valstybės išlaisvinimo kovai turime spiesti visas gyvąsias mūsų tautos jėgas, turime telkti tos kovos vedimui reikalingas lėšas. Ir Amerikos Lietuvių Taryba ir Lietuvių Tautos Fondas šaukiasi jūsų, tautiečiai, paramos. Atsiliepkime, pakluskime. Atgaivinkime entuziazmą, kuris daro stebuklus ir kurį kritiškais mūsų tautai momentais mes, Amerikoje gyvenantieji lietuviai, mokėdavome parodyti.

Ir šiame krašte vienur kitur lietuviuose jaučiamas pavargimas aukoti Lietuvos reikalams; kiti, norėdami pateisinti savo abojumą kryžiuojamai Tėvynei, skleidžia nevilti. Stiprinkime pirmuosius, skelbkime negailestingą kovą antriesiems.

Iš mūsų, kurie gyvename šiame krašte, kolkas nereikalaujama nė eiti mirti už Lietuvos laisvę, nė jai paaukoti savo turtą ar patogumus. Amerikos Lietuvių Taryba tik prašo jus suaukoti šiais metais Lietuvos laisvinimo reikalui 100,000 dolerių. Turint galvoje mūsų gausumą ir medžiaginį pajėgumą, tai tikrai nėra didelė suma. O nuveikti su ja bus galima daug. Kai ateis laikas ir kai leis sąlygos, bus atsiskaityta iš kiekvieno Jūsų suaukoto cento.

Lėšų telkimo — *laisvės mobilizacijos — vajus* pradedamas Lietuvos valstybės nepriklausomybės paskelbimo trisdešimt trečios sukakties minėjimo dieną. Didelis uždavinys ir didelė atstovybė uždedamą Amerikos Lietuvių Tarybos Skyriams, lietuviškoms organizacijoms bei jų sambūriams. Tenebūna nė vienos organizacijos, nė vieno lietuviško klubo, nė vieno lietuvio, verto to vardo, kurie tą dieną nepaaukotų Lietuvai bent savo vienos dienos uždarbio ar pelno. Visos surinktos lėšos suplauks į Amerikos Lietuvių Tarybos Iždą, kuris sutartą jų dalį pertieks Lietuvių Tautos Fondui.

Lietuvių Tautos Fondas, kaip ir paskutinysis ALT visuotinis suvažiavimas, teikia daug reikšmės *pastoviam lietuvių apsidėjimui mokesniu Lietuvos laisvinimo reikalams.* Jei toji mintis prigytų ir šiame krašte ir būtų čia įgyvendinta, ji sudarytų mūsų politiniams veiksniams pastovią ir aiškią finansinę bazę. Tad prabėjus vasario 16 d. iškilmėms, imkimės visur, kur tik yra tam sąlygų, pastovaus apsidėjimo sumanymą planuoti ir vykdyti.

Dosnumo, aukojimo ir kovos su abojumu ženkle mes tą didžią ir šventą kovą, kurios tikslas yra išlaisvinti Lietuvą ir išlaikyti lietuvių tautą, laimėsime.

Amerikos Lietuvių Taryba

Pirkite tose krautuvėse, kurios garsinasi "Naujienose"

Detroit, Mich.

LSS 116 kp. susirinkimas

LSS 116 kuopos susirinkimas įvyks sekmadienį, vasario 25 d., 1 val. po pietų p. Armono svetainėje, 2386 — 24th St. (netoli nuo buvusios Lietuvių svetainės). Tai bus pirmas šiais metais susirinkimas, kuriame išgirsite raportus apie kuopos pereitų metų veiklą. Be to, bus renkama valdyba šiems metams bei aptariami einamieji reikalai. Kadangi į kuopą yra įstojusių naujų narių, tai bus malonu su jais susipažinti. Reikia pažymėti, jog įstojusieji į kuopą naujakuriai žymiai pagyvins veikimą.

Kuopos valdyba nuoširdžiai kviečia visus senuosius narius bei simpatizatorius, o taip pat ir naujai atvykusius gausingai dalyvauti minėtame susirinkime vasario 25 d. 1 val. po pietų.

BALFo 76 skyriaus susirinkimas

BALFo 76 skyriaus susirinkimai visados buvo laikomi kiekvieno mėnesio pirmą ketvirtadienį. Tačiau pagal vėliausį skyriaus nutarimą tie susirinkimai bus laikomi kiekvieno mėnesio ketvirtą sekmadienį. Tokiu būdu eilinis skyriaus susirinkimas įvyksta buvusioje Lietuvių svetainėje vasario 25 d .12 val. dienos.

Minėtojo skyriaus vakaras su vaidinimu ir šokiais įvyks šeštadienį, kovo 31 d., 7 val. vakaro Ukrainian National Temple, 4655 Martin Ave. (netoli Michigan). Tai bus savaitė po Velykų.

Šia proga noriu visiems detroitiečiams priminti, kad norintieji dalyvauti čiurlionio ansamblio koncerte kovo 4 d. malonėtų iš anksto įsigyti biletus. Kiek galima spręsti, biletai bus visi išparduoti dar prieš koncertą. Taigi, pasiskubinkite. *B. K.*



PROGRESS
LIETUVIŲ BENDROVĖS
KRAUTUVĖS
PEČIAI, ŠALDYTUVAI, TELEVIZIJOS APARATAI, SKALBIAMOS MAŠINOS, BALDAI, MATRACAI, KILIMAI, LOVOS IR VAIKŲ BALDAI.
Didžiausias Pasirinkimas
MAŽIAUSIOS KAINOS
Lengviausi Išmokėjimai.
Baldai Padaromi
Pagal Užsakymą
PROGRESS FURNITURE CO.
3224 SO. HALSTED ST.
Tel. VIctory 2-4226
4183 ARCHER AVE.
Tel. LAfayette 3-3171
CHICAGO, ILL.

J. P. VARKALA
INCOME TAKSUS PILDO
VALSTIJOS REGISTRUOTAS AUDITORIUS
2401 West 63rd Street
Phone WALBROOK 5-7711

TURIME DIDELĮ PASIRINKIMĄ:



John A. Kass

DEIMANTŲ
LAIKRODŽIŲ
BRANGMENŲ
SIDABRINIŲ INDŲ
SIENINIŲ LAIKRODŽIŲ
RADIO IR TELEVIZIJOS APARATŲ
IR KT. PREKIŲ
Laikrodžiai Pataisomi Specialisto
Duodama 1 metų Garantija
Lengvais Išsimokėjimais
JOHN A. KASS
4102 ARCHER AVENUE
(prie Mozart Street)
Tel. LAfayette 3-8617
Seniausia Lietuvių Jewelry Krautuvė Brighton Parke
Įsteigta 1915 metais

NUO UŽSISENĖJUSIŲ, ATVIRŲ SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ IR ODOS LIGŲ

Tie, kurie kenčia nuo SENŲ, ATVIRŲ ir SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ, jie negali ramiai sėdėti ir naktimis miegoti, nes jų užsisenėjusios žaizdos nieši ir skauda. Kad pašalinti tą niežėjimą ir skaudėjimą senų, atvirų ir skaudžių žaizdų, uždėkite LEGULO Ointment. Jo gydomos ypatybės palengvins jūsų skaudėjimą ir galėsite ramiai miegoti naktį. Vartokite jas taipgi nuo skaudžių nudegimų. Jos taipgi pašalina niežėjimą ligos, vadinamos PSORIASIS. Taipgi pašalina perštėjimą ligos vadinamos ATHLETIC FOOT, sustabdo džiūvimą odos ir perplyšimą tarppirščių. Jos yra tinkamos vartoti nuo **džiūstančios ir suskilusios odos**. Jos yra geros gyduolės nuo visų išviršinių odos ligų. LEGULO Ointment suteiks jums pagalbą nuo nuvargusių, perštamų ir niežtinčių kojų. Legulo Ointment yra parduodamas po 75c., $1,25 ir $3.50. Pirkite vaistinėse Chicagoje ir apylinkėse ir Milwaukee, Wis., arba atsiųskite money orderį į:



LEGULO, Department J,
4847 W. 14th St., Cicero 50, Ill.

ŽALIOJI MĖTA



Žalioji Mėta (Varliamėtė) yra ir buvo vartojama per šimtmečius kaipo namine gyduolė. Žalioji Mėta yra gera nuo šlapumo susilakymo ir nuo karščiavimo šlapumo kanale. Gerai žaliąją Mėtą gerti nuo nereikalingų vėmimų. Yra taipgi sakoma, kad ji gera nuo akmeninės ir vandeninės ligų, nuo vidurių išputimo ir nuo kenksmingų gazų viduriuose, nuo traukimų, sukimų ir visokių nesmagumų viduriuose. Pasidaryk arbatos iš Žalios Mėtos ir gerk kiek tik nori. Svaras šitos Mėtos kainuoja $2.00, o pusė svaro—$1.00. Prisiunčiam į namus.

ALEXANDER'S CO.
414 W. Broadway,
South Boston 27, Mass.

SOTUS ALKANAM PADĖK!
AID OVERSEAS, Inc., 2244 W. 23rd Place.
CHICAGO 8, ILL. TELEFONAS VIRGINIA 7-8711

AID OVERSEAS, INC., siunčia maisto siuntinius į Vokietiją ir kitus Europos kraštus, išskiriant SSSR. Pristatymas trunka apie 18 dienų. Maisto siuntiniai pakuojami Europos sandėliuose, o užsakymai iš Chicagos siunčiami AIR MAIL. Kely dingę siuntiniai keičiami kitais, nes pilnas draudimas. Reikalaukite pilno sąrašo.

SIUNTINYS Nr. 3—$6.20
4 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. margarino
1 sv. kiaulienos mėsos

SIUNTINYS Nr. 5—$5.20
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. marmelado
2 sv. pupelių kavos
2 sv. cukraus
1 sv. margarino

SIUNTINYS Nr. 10—$6.40
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. margarino
2 sv. degintos kavos
1 sv. šokolado

SIUNTINYS Nr. 12—$5.90
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
3 sv. degintos kavos
2 sv. cukraus

SIUNTINYS Nr. 19—$9.95
4 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. margarino
2 sv. marmelado
1 sv. degintos kavos
4½ sv. cukraus
2 gabalai tualet. muilo

SIUNTINYS Nr. 25
E) 9 sv. gryn. kiaul. taukų $5.25
C) 15 sv. gryn. kiaul. taukų 7.40

SIUNTINYS Nr. 30
A) 5 sv. degintos kavos $6.40
B) 5 sv. deg. kavos skard. dėžutės $6.75

SIUNTINYS Nr. 93—$8.00
5 sv. kiaulinių taukų
5 sv. degintos kavos

SIUNTINYS Nr. 94
A) 5 sv. šokolado $5.30
B) 8 sv. bičių medaus 5.00
C) 5 sv. kakavos 4.50
E) 20 svarų cukraus 4.70
I) 5 svarai margarino 3.70

FEDERAL SAVINGS AND LOAN INSURANCE CORPORATION
SAFETY OF YOUR SAVINGS INSURED UP TO $10,000.

Vienas būdas, tai atidaryti sąskaitą Universal Savings and Loan Association, nes čia kiekvieno sąskaita yra apdrausta iki $10,000.00.

Jūs stebėsitės ir džiaugsitės matydami, kaip sąskaita greitai auga, pridėdama gerą nuošimtį prie sistematiško taupymo.

Pas mus padėti indėliai prieš 10 d. mėnesio neša nuošimtį nuo 1-mos dienos.

UNIVERSAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
1739 So. Halsted St. Chicago 8, Ill.
HAymarket 1-3317
Atdara kasdieną nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Ketvirtadieniais iki 8 val. vak. Trečiadieniais ir šeštadieniais nuo 9 ryto iki 12 pietų



Musų Spaustuvė Atlieka Įvairiausius Spaudos Darbus!

Jeigu esate biznyje ir jums reikia atsispausdinti bilų, steitmentų, laiškų, žinokite, kad "NAUJIENŲ" spaustuvė yra pasiruošusi jums patarnauti. Atliks darbą tobulai. Kainos kuoprieinamiausios.

UŽSUKITE IR PAMATYKITE PAVYZDŽIUS

NAUJIENOS
1739 So. Halsted St. Canal 8500

SOPHIE BARCUS
RADIO VALANDA
IŠ STOTIES
W. G. E. S.
5000 watts—1390 kil.
Kasdien: Pirmadienį iki Penktadienio nuo 8:45 iki 9:30 ryte.
Ir kas Pirmadienį nuo 7:00 iki 8:00 valandos vakare
Lietuviškos Vakaruškos
Tel. HEmlock 4-2413
7121 So. Rockwell Street,
Chicago 29, Illinois

VASARIO 16-TOSIOS MINĖJIMO PROGA GAUTŲ AUKŲ SĄRAŠAS

Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo 33 metų sukakties minėjimo metu 1951 m. vasario mėn. 11 d. Ashland Auditorijoje Chicagos lietuvių visuomenė Laisvės Mobilizacijos Vajui suaukojo **$6,010.97.**

Chicagos ir jos apylinkių organizacijoms ir paskiriems aukotojams už suteiktą didžią paramą Lietuvos laisvinimo akcijai reiškiame nuoširdžią padėką.

Chicagos Lietuvių Taryba.

ORGANIZACIJŲ AUKOS:

Lietuvių Agronomų Sąjunga	$120.00
9-to Wardo Lietuvių Demokratų Klubas	100.00
Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjunga	100.00
Brigton Parko kolonijos aukos, surinktos Šaruno prakalbos metu vasario 10 d.	50.71
Tremtinių Namai	50.00
Dainavos Ansamblis	30.00
Akademinis Skautų Sąjūdis	30.00
Lietuvių Tremtinių Vet. Gydytojų Draugija	30.00
Lietuvių Baltos Žvaigždės Paš. Klubas	25.00
A. L. Tautinės Sanadaros 25 kuopa	25.00
Chicagos Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjunga	25.00
Lithuanian Kęstutis Benefit Club	25.00
Lietuvių Tautinių Korporacijų Sambūris	25.00
Chicago Lithuanian Society	25.00
Chicagos Lietuvių Suvalkiečių Draugija	25.00
Draugystė Lietuvos Kareivių	25.00
Lietuvių Jaunimo org-ja "Jaunoji Lietuva"	25.00
Lithuanian National Cemetery	25.00
Tremtinių Skautų Tuntas "Lituanica"	25.00
Chicagos Lietuvių Ateitininkų Jaunimas	25.00
A. L. Tautinės S-gos Chicagos skyrius	20.00
SLA 134 moterų kuopa	20.00
Lietuvos Valstiečių Liaud. Sąjungos C. Komitetas	20.00
Chicagos Lietuvių Rašytojų Klubas	17.50
Garfield Park Pašalpinis Kl.	15.00
Liet. Socialdemokratų S-gos 4 kuopa	15.00
Chicagos Lietuvių Biržiečių Kl.	15.00
Lietuvių Kriaučių Lokalas	15.00
A. L. R. K. Susivienijimo 160 kuopa	15.00
Liet. Piliečių Darbininkų Pašalp. Klubas	10.00
Liet. Tremt. Bendr. Brighton Parko Apylinkė	10.00
Krakiškių Klubas	10.00
A. L. R. K. Federacijos Chicagos Skyrius	10.00
Lith. National Democratic Club of Chicago	10.00
Liet. Moterų Dr-ja "Apšvieta"	10.00
SLA 322 kuopa	10.00
Lietuvos Miškininkų Sąjunga	10.00
Alice Stephens Singers	10.00
Lietuvių Dantų Gydytojų S-ga	10.00
Tėvai Jezuitai	10.00
SLA Burnside kuopa	10.00
Teisybės Mylėtojų Draugystė	10.00
Tremtinių tautinių šokių grupė	5.00
Zarasiškių Klubas	5.00
Rytinės Žvaigždės Klubas	5.00
Cicero Improvement Club	5.00
Šv. Kazimiero Akademijos Rėmėjų Dr-jos Centras	5.00
SLA 301 kuopa	5.00
North West Moterų Klubas	5.00
Lith. Red Rose Ben. Club	5.00
Humboldt Parko Lietuvių Kl.	5.00
Labdarių Sąjungos 8 kuopa	5.00

PASKIRŲ ASMENŲ AUKOS:

Dan Kuraitis	$20000
J. F. Budrikas	100.00
Antanas Rudis	50.00
Dr. V. P. Tumasonis	50.00
Mary ir Julius Adomaitis	25.00

PO $10.00 AUKOJO:

Kazys Abaravičius, John Adamacky, Aleksas ir Kazė Antanaičiai, Teodora Atroška, Jonas Bagdonavičius, Antanas Balčiūnas, M. A. Balčiūnas, Rapolas Baliauskas, Petras Balzaras, kun. A. Baltinis, Iz. Bartkus, Juozas Bartkus, Jonas Baublys, Vyt. Bindokas, Antanas Bonatas, A. Budris, Antanas Budrys, A. Budriūnaitė, A. Stanislovas Buividai, A. Dagys su šeima, Ignas ir Stasė Daukus, Izabelė ir Jonas Demereckiai, P. ir J. Daužvardis, D. P., Kazys ir Veronika Eringiai, Arturas Galinaitis, Aldona ir Vytautas G-ai, Adolph Gillis, Vladas Gricevičius, Leonas Gylys, Juozas Fabijonas, P. ir J. Insoda, J. J. Jacinavičiai, Stasė ir Jurgis Jakubonis, Edmundas Jasiūnas, Jonas ir Helena Jokubonis, Albinas Juškus, Antanas Kalvaitis, Jurgis Karuža su šeima, Jonas Kaunas, M. Kaupas, Kazys Kielius, Stasys Kilijonas, Juozas Klevaitis, Joseph A. Klimas, Juozas Kojelis, Mečys Krasauskas, Agota ir Vytautas Labanauskai, Alex Laurinaitis, G. J. Lazauskas, Petras Ličkus, Justas Lieponis, Gen. Vyt. Lipnickai, Liubinskų šeima, Mantrimai, Elena Masaitienė, J. Masiliūnas, Juozas Mažeika, Vyt. ir Stasė Mažeikai, Dr. Milaknis su žmona, Albertas Mileška, Stasys Misiūnas, Juozas Manikas, Antanas Pakeltis, Stasys Palšis, Alf. Pargauskas, Ignas ir Sev. Petrauskai, Joseph Petraitis, D. Pivaronas, Antanas Pleškys, Jonas Pocius, J. Pozela ir K. Kaunas, St. ir Bronius Prialgauskas, Vyt. Prialgauskas, Balys Puplaigis, L. Raslavičius, Antanas ir Elena Repšys, M. E. Rudauskas (Hollywood Inn), Ak. ir St. Rudžiai, V. ir D. Sabalis, A. Salas, A. Saldukas, J. M. Šaltenis, Napoleonas Šapkus, Mrs. C. Schwager, Eleonora ir Feliksas Sereičikos, V. Šernas, Liudas ir Ona Šimaičiai, Ona ir Valerijonas Šimkai, Šliauterių šeima, Elzė ir Steponas Stankai, Juozas Stulga, J. Stungevičius, J. ir V. Tumasonytės, Mr. ir Mrs. M. Urbonas, A. Vaičaitis, K. Vaicekauskas, Jonas Vaicekonis, Mykolas Vaišvila ir šeima, F. S. Valinskas, V. Valiūnas, Ed. Varaneckas, G. Vasiliauskas, Vladas Viliamas, Vladas Vitkauskas, M. E. Zaldokas, Stasys ir Zuzana Žilevičius, P. Žitkus.

PO $8.00 AUKOJO:

G. ir K. Musteikiai, Juozas Vaineikis.

PO $7.00 AUKOJO:

A. ir A. Indrulėnai.

PO $6.00 AUKOJO:

Ben. Babrauskas, Andrius Daugirdas, K. Daulys, A. Dukauskas, P. D. K. Janutą, Marijonas Kiela, Birutė Krasauskaitė, Melanija Maskoliūnas, Mikas Mikolajūnas, Jonas Paštukas, Vlada Stankaitytė, J. ir S. Stasiukoniai, Tenzegolskiai.

$5.50 AUKOJO:

Antanas Rugys.

PO $5.00 AUKOJO:

Jonas Adomaitis, T. ir J. Alenskai, Jonas Ambrizas, Br. Ambraziejus, Eng. Andriušis, Agnes Alexander and Emma Ascilla, Vladas Augulis, K. Augustas, Jonas Badauskas, K. Bagdonas, Marta Balčaitis, J. Balčiūnas, Juozas Balnionis, Genė Baltūsytė, Povilas Balsevičius, Mr. and Mrs. A. Bambalas, R. Banaitytė, O. Baniulis, Matilda Barniškis, Al. Baronas, Salomeja ir Vladas Bartuškai, J. Bauža, A. Belapetravičius, Br. ir Angelė Bendoraitis, Juozas Bernotas, Matas Biekša, Viktoras Binkis, Ged. Biskis, A. Blasky, Juozs Blažys, Teodoras Blinstrubas, J. Bliūdžius, Petrė Bliūdžiuvienė, H. Bokas, Elizabeth B. Bradchulis, A. Brais, J. Brazauskas, Peter Brazis, Juozas Bražys, A. Bruškys, Pranas Buckys, V. Bulota, kun. Jonas Burkus, Edward Butkus, L. Čaikauskas, Stasys Čarneckas, K. ir V. Čepai, J. Čigas, Pranas Dailidė, K. Dalinda, A. Dambrauskas, P. Dambrauskas, S. E. E. Dambro, A. ir S. Damijonaitis, S. Damulis, Vyt. P. Dargis, J. Dedinas, Mrs. Delang, J. Deveikytė, R. P. Dičius, V. Domauskis, Br. Draugelis, Mr. and Mrs. John Draugelis, J. Dudėnas, J. Dundulis, K. Dundulis, V. Dzerzauskas, E. Eringis, K. Eringis, L. Eringis, F. B., P. Gabriūnas, K. Gaižutis, Augustinas Galeckas, Zymontas Gedvilas, P. W. Geniai, C. Genis, V. Germanas, S. Grabas, Vincas ir Marija Grėbliūnai, Stasys ir Julija Grigaravičiai, J. Grigulis, K. Grina, S. Grubliauskas, J. Grybauskas, J. Grybinas, Viktoras Gudaitis, Jonas Gudelis, Nora M. Gugis, Vyt. Gutauskas, K. Jakaitis, Jurgis ir Viktorija Jakubauskai, V. P. Jančauskai, Dr. St. Jankauskas, Stasys Jankonis, V. Janulienė, K. Januška, M. Januševičius, J. Jasaitis, Kazys ir Liuda Jasėnai, John A., Mr. and Mrs. John Jasinskas, Mr. and Mrs. S. Jokubauskas, J. Jonelis, T. Jonikas, Zigmas Jonynas, L. Juodikis, P. Juodikis, P. Juodka, Jonas Juozaitis, A. Juozėnas, J. Jurevičius, St. Jurevičius, Juozas Jurgilas, J. Jurkūnas, S. Jurkūnas, J. Jurskis, Paul Jutis, V. Kačinskas, L. Kacnevičius, C. Kairis, Peter M. Kaitis, H. Kalvėnas, J. Kapočiūtė, P. Karalius, J. Karpavičius, Angelė Katelė, S. Kaukas, P. Kaupas, J. Kacevičius, Ignas Kazlauskas, Mr. and Mrs. A. Kazlauskas, J. Kerulis, Dr. M. Kirkila, B. Kizauskas, B. ir J. Kizlauskas, Jonas Kleivys, L. Klimas, Bruno Kreives, A. B. Kremeriai, S. Krėvė, D. Krivickas, K. Kronienė, Juozas Krukas, M. Kvedaras, B. Kubiliauskas, Jonas Kubilius, J. E. Kuchinskas, J. Kuinys, V. Kuliešius, L. Kupcikevičiai, E. Kušleikaitė, V. Kvieska, Kybartai, P. Lapienė, Ona Lenortavičius, Antanas Lingė, P. Litvinas, J. Lukoševičius, V. Mačiukas, M. Mackevičius, Jonas Mackus, Ignas Malcius, P. Maldeikis, Ramutė Malinauskas, Kostė ir Vincas Mankus, D. Marąšinskaitė, Dr. A. Margeris, S. Mazonis, V. Medeišis, Grasilia ir Petras Meilai, J. J. Meškauskai, V. Milcevičius, J. Miečius, V. Mieželis, J. Mikeliūnas, Rozalija Milašius, J. T. Mildažis, P. Miller, T. Miller, Felix Milius, B. J. Misiūnai, J. Mockaitis, J. Motiejūnas, Pr. Mozuraitis, A. Narbutas, Izabela Nausėdaitė, S. Neimanas, J. Niff, A. Norkus, F. Novakauskis, Z. Paliliūnas, Mr. and Mrs. F. Paliokai, Thomas Palitauskis, K. Paplauskas, Bronė ir Jonas Paplėnai, Juozas Paražinskas, K. Paukštienė, A. Pažerūnaitė, K. Petrauskas, P. Pikturna, A. Pimpė, A. Pladis, A. Plateris, B. Poškaitis, Juozas Poškus, L. Pračkaila, Ev. liut. kun. M. Preikšaitis, kun. J. Prunskis, S. ir J. Puniška, J. ir E. Pušneraitis, J. ir P. Rachunas, A. V. Radvila, inž. S. Radzevičius su žmona, S. ir N. Radzvickas, A. Ragauskas, J. Rakutis, K. Ramanauskas, V. Rapeika, J. Rapšys, A. ir A. Raslavičiai, A. ir H. Raštikiai, Anna Rimkus, P. Rimkus, Dr. Z. Rudaitis, R. Rudaitytė, Steponas Rudeis, Mr. and Mrs. Rudinskas, Alicija Rūgytė, A. Rukuiža, Anton Rulis, U. Rutkauskienė, T. Rypkevičia, A. Sabaliauskas, J. Sabukonis, P. J. Šakinskai, J. Šalaševičienė, E. Samienė, M. Samolis, V. Šarka, J. Šaulys, John Selickas, V. Šemiotas, A. ir M. Šerepka, Mr. and Mrs. Shaikus, Mike Shlikas, A. Shopes, J. Šiaučiūnas, V. ir B. Siliūnai, V. ir M. Šimkus, M. Sirutytė, K. Skaisgiris, Skaivaniškis, E. Skladaitytė, B. Skorupskas, S. Skuokinskas, Valerijonas Sodeika, V. Šoliūnas, B. ir M. Stančikai, E. ir P. Starevičiai, W. W. Stuogiai, J. Stradunas, M. Strumskis, A. Sugintas, J. Sugintas, D. Lukšys, Mr. and Mrs. J. Šulca, J. Švedas, O. ir J. Talalai, J. Tamaševičius, A. Tamošiūnas, J. Tamulevičius, S. ir T. Tamulis, A. Tamulynas, L. Taujenis, A. Titenis, Juozas Totoraitis, E. Trečiokas, Tremtinė, 2 tremtiniai, V. Tutlys, A Tumosa, A. Tveraitis, Fr. Tverkus, Joseph Ukanis, A. Urbonas, V. ir B. Urbonai, A. Urbutis, J., M. ir K. Vaičiai, V. Vaitiekūnas, A. Vaitkus, J. Valaitis, K. ir I. Valodkevičiai, E. L. Valančiauskai, V. Valiukas, I. ir L. Valiuliai, V. Vasiliauskaitė, F. Vaškūnas, A. Vedeckas, S. Velbasis, K. V. Velimas, V. Velža, P. Veclova, A. S. Vengris, A. Vežauskas, M. Vilipas, K. Wilkevičius, S. Viliūnienė, Voldemaras, Zailskai, Dr. P. Z. Zalatorius, K. Žalkauskas, Pius Zalnis, Frank Žebrauskas, P. Želvys, V. Žemaitis, V. Žirgulevičius, L. Žiuraitis, A. Zubavičia, E. Zujienė, Frank Yankus.

(BUS DAUGIAU)

SKAITYKIT IR KITUS RAGINKITE SKAITYTI "NAUJIENAS"

JONO BUDRIO ŽODIS

Per Jokūbo Stuko radijo valandą vasario 17 d. New Yorke pasakyta kalba

Brangūs broliai ir sesės lietuviai!

Metai iš metų mes visi iškilmingai minime Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo dieną. Nepakeitė to mūsų nusistatymo svetima žiauri okupacija. Okupantai visokiais būdais stengėsi suskaldyti laisvėje esančius lietuvius. Vėjais nuėjo jų klastingos pastangos! Lietuvos nelaimė sujungė visus laisvėje esančius tautiečius į vieną galingą išlaisvinimo armiją, kuri per vienuoliką metų atkakliai kelia balsą už savo Tėvynės laisvę ir trisdešimt trečios metinės virto tikra Tautos šventė — didžiuliu triumfu. Vasario 16 d. proga prabilo į Lietuvą "Amerikos Balsas". Jungt. Amerikos Valstybės, pripažindamos Lietuvos valstybę, bet negalėdamos ten laikyti savo ambasadorių, siųs jį kasdieną oro bangomis ir pirmoje savo transliacijoje užtikrino Lietuvos žmones, kad jų kančios žinomos ir visas laisvas pasaulis užjaučia jiems. Tas pats galingas "Balsas" per šimtus stočių, 28 kalbom, pranešė į visą pasaulį, pavergtą ir laisvą, apie Lietuvos šventę. Į Lietuvą pnabilo jos nepalaužtos dvasios Ministras Povilas Žadeikis. Kiekvienam, kas girdėjo, tai buvo jaudinantis, džiaugsmingas momentas.

To laimėjimo nuopelnas nepriklauso atskiriems asmenims. Tai yra išvada bendros suvienytos išlaisvinimo armijos kovos, prie kurios priklausai ir tu, broli ir sesuo. Gal tu kai kada pamanei, kad esi per silpnas, ar gal net, kad ir lietuviai yra neskaitlingi ir iš viso per silpni. Pavieniai gal ir taip būtų, bet susivieniję visi esam galingi, nes stojame už teisingą ir garbingą kovą: už savo arba savo tėvų laisvę. Šiandieną galime didžiuotis visi — laimėjome bendrai didelį mūšį: laisvas pasaulis sužinojo apie mūsų kovą ir stos į ją su mumis. Nebus laisvo pasaulio be laisvos Lietuvos. Tad šiandieną jau visiškai aišku — pasaulis bus laisvas, bus laisva ir mūsų Lietuva! Laimėjimas įpareigoja mus padvigubinti mūsų jėgas, pastangas ir materialias aukas. Per minėjimus ir prie kiekvienos progos aukok ir aukok dosniai savo išrinktai vadovybei: Amerikos Lietuvių Tarybai, kovai iki galutino laimėjimo vesti. Niekas nesuskaldė mus iki šiol sunkesnėse valandose, niekas nesuskaldys dabar, kuomet jau matome rezultatus. Dar kiek ir Lietuva bus laisva! Garbė Tau, broli-sese, kovojančiam bendrą su savo tauta kovą ir panieką tiems, kurie apkurto ir apako ir nemato iki šiol teisingo kelio. Italų komunistų vadai apleidžia tą partiją, nes nenori būti savo garbingos tautos išdavikais, savo šalies duobkasiais, Maskvos imperialistų aklais įrankiais. Dešimtys komunistinių pasiuntinybių narių ir tarnautojų atsikrato tos negarbingos rolės, bėga ir prašo prieglaudos laisvėje, nes bijo likti galutinai savo tautos judošiais; laikas ir mūsų paklydėliams grįžti į tikrą kelią.

Sudiev!

BALTIMORĖS LIETUVIŲ NUTARIMAS VASARIO 16 DIENĄ

RESOLUTION

We, Citizens of Baltimore, Maryland, gathered under the sponsorship of the Council of Lithuanian Societies, in commemoration of the 33rd Anniversary of the Declaration of Independence by the people of Lithuania, held on the 16th day of February, 1951, at Lithuanian Hall, after due deliberations regarding the present international situation, take note of the following:

The United States of America, together with other United Nations members, is engaged in a bloody struggle in Korea defending the freedom of peace-loving people against Communist aggressors.

We believe the bold and determined steps taken by the United States of America to protect a defenseless people emerging into a status of independent statehood rallied the forces of freedom everywhere and revived suffering mankind's faith in American policy objectives.

Let it not be forgotten, however, that the Baltic States of Lithuania, Latvia and Estonia constitute the original, "Korea", since they were the first to be overrun by the Communist forces more than ten years ago. These same nations are still under Communist domination and they are being inhumanly subjected to extermination by the genocidal policy of the Soviet rulers.

Furthermore, Lithuania, Latvia and Estonia were members in good standing of the League of Nations. On the other hand, the Soviet Union, which had been expelled from the League because of the aggressive war it waged against Finland, is a member of the United Nations with a veto power to block the complaints of the victimized Baltic States.

We agree with the statement of the President of the United States in his last State-of-the-Union message to Congress, that free and independent nations can band together in a world order based on law, and that the cornerstone of such a peaceful world has been laid in the United Nations. But the President's further statement: "The imperialism of the Czars has been replaced by the even more ambitious, more crafty and menacing imperialism of the rulers of the Soviet Union", indicates to us that the Soviet Union does not intend to abide by the Charter of the United Nations.

WHEREFORE, it is respectfully requested that the United States of America continue to maintain its world leadership in its efforts to achieve international peace founded on principles of freedom and justice and we urge the President and the Secretary of State to adopt appropriate measures in order to accomplish the following:

1. to bring up the matter of the liberation of Lithuania, Latvia and Estonia in the open international forum of the U. N.;

2. to invoke the aid of the U. N. in condemning and stoping the crime of genocide which is being perpetrated in Lithuania and other Baltic countries by the Union of Soviet Socialist Republics and its ruling Communist party;

3. the release of all of the political prisoners now in concentration camps and under forced labor in the Soviet Union;

4. to allow freedom of religion to all people;

5. to assist the Lithuanian nation and the other Baltic States when the forces of communist imperialism are crushed, in the reestablishment of a separate national sovereignty and true freedom and independence; and

6. to demand the ouster of the Soviet Union from membership in the U. N. if it cantinues with its flagrant violations of the United Nations Charter.

Council of Lithuanian Societies.
By Anthony J. Miceika, Pres.
By Matrin Raila, Secretary.

Pasigėrusiems vairuotojams bus blogiau

Savivaldybės teismo teisėjas Scheffler po pasitarimo su kitais eismo (trafiko) teisėjais paskelbė planus kovai su pasigėrusiais vairuotojais, šoferiais. Pagal juos teisėjai galės atkreipti daugiau dėmesio į eismo taisyklių laužymą bei pasigėrusius vairuotojus.

Philadelphia, Pa.

VASARIO 16-TOSIOS MINĖJIMAS

Vasario 16-tosios minėjimas Philadelphijoje įvyko vasario m. 18 d. Lietuvių Muzikos Klūbo patalpose, dalyvaujant nepaprastai daug žmonių. Minėjimo programai vykusiai vadovavo J. Kavaliauskas. Dainavo "Dainos" choras, sudarytas iš seniau atvykusių lietuvių, vadovaujamas p. V. Norkaus, ir Šv. Jurgio liet. parapijinės mokyklos mergaičių choras. Bet gi lietuvių tremtinių jungtinės meninės jėgos apvainikavo Vasario 16-tosios minėjimą tai didžiajai šventei ryžtinga nuotaika.

Svarbiausią ir įdomiausią kalbą pasakė prof. Dr. I. Puzinas. Korespondencijos rėmuose neįmanoma atpasakoti tos kalbos gilias mintis, ji turėtų būti ištisai atspausdinta spaudoje. Ji daug prisidėjo prie sukėlimo Tėvynės laisvinimui renkamų aukų. Tautos Fondui surinkta virš 2,000 dol. Tikslesnė suma, be abejo, bus paskelbta vėliau.

Ypač šiais metais tremtinių aukos buvo gausios ir didelės. Po 5 ir 10 dol. daugelis niekieno neraginami aukojo. Tai reiškia, daug kas iš tremtinių paaukojo vienos ar dviejų dienų uždarbį.

Philadelphijos LTB Vasario 16-tosios paminėjimui išleido spaustuvėje spausdintą savo biuletenį "Mūsų Žinios", kurį redaguoja B. Vosylius. Minėjimo metu buvo platinamas "Karys".

Br. Dirmėnas

Per 7 savaites išleido įstatymą

Illinojaus įstatymų leidimo įstaiga, kuri susirinko į 67 sesiją, po 7 savaičių išleido pirmąjį įstatymą. Šis įstatymas, liečiąs kelių teismų teisėjų rinkimą, pasiųstas gubernatoriui Stevensonui pasirašyti.

DIDŽIĄJĄ ŠLIUPTARNIŲ KNYGĄ dar galima gauti už $3

Numažinta kaina ŠLIUPTARNIŲ knygą daugiausia perka dypukai. Matyti, kad naujakuriams 5 doleriai yra labai dideli pinigai. Todėl paliekame numažintą kainą iki gegužės 1 d.

Kurie skaitėte laikraščiuose apie įvykusias Clevelande muštynes prie lietuvių bažnyčios dėl lietuvių kalbos, tai, skaitydami ŠLIUPTARNIŲ knygą, matysite, kas darėsi gale 19 ir pradžioje 20 amžiaus, kada lietuviai kunigai tik lenkiškai tekalbėjo ir Varšuvą laikė antrąja Roma, taip labai brangi ir miela jiems tada buvo lenkų kalba.

ŠLIUPTARNIŲ knyga labai gražiai atspausdinta; 652 dideli puslapiai; kieti drobės viršeliai; dr. Šliupo, kun. Dembskio ir "dėdės" Šerno atvaizdai; o kaina dabar tik 3 doleriai! Atsiuntimo kaštus apmokam

Reikalaukite šiuo adresu: DR. AL. MARGERIS,
3325 SO. HALSTED STREET, CHICAGO 8, ILL.

Teisingas ir Atsakomingas
PAJAMŲ TAKSŲ PATARNAVIMAS
SUTEIKIAMAS PER
OBARTUCH AND COMPANY
PER PRAEITUS 20 METŲ
2123 W. Cermak Rd. Chicago, Illinois
Telefonas: VIRGINIA 7-6475

Ar Jūsų Inkstai Gerai Veikia?

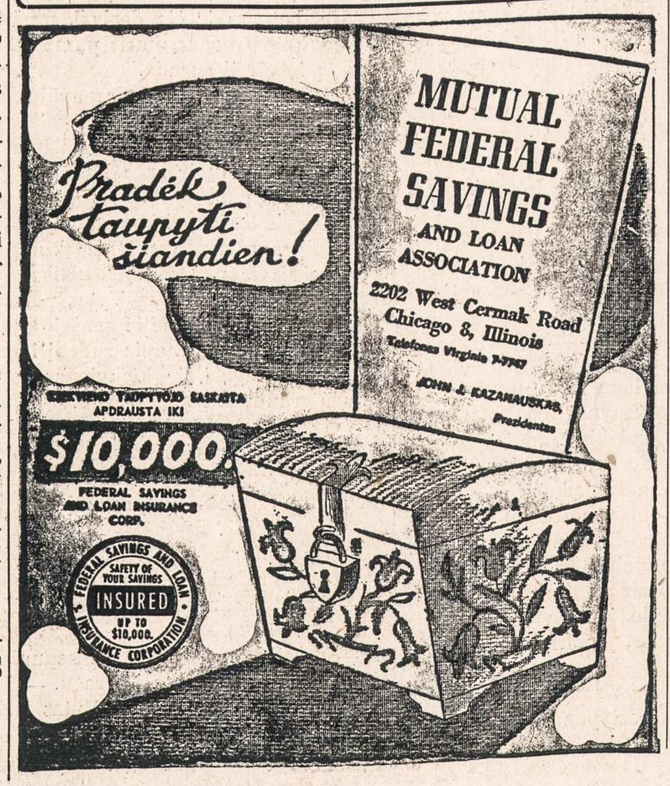
Inkstai prašalina iš organizmo rugštis ir nereikalingą šlapumą. Jei jie netvarkoje, nuodinga materija lieka kūne ir jūsų kraujuje. Jei turite sunkumo nusišlapinti, jei nakčia dažnai turite keltis, jei galva svaigsta, nugarą skauda, jaučiate nuovargį, jei jūsų paakiai patinę, vartokite

ŽOLIŲ ARBATĄ SANITAS No. 101

Kaina $1.10 su prisiuntimu. Mūsų žolių arbata yra ekspertų sudaryta remiantis ilgų metų patyrimu. Užsakymus su pinigais adresuokit taip:



SANITAS HERBS, DEPT. N
1125 MILWAUKEE AVE., CHICAGO 22, ILL.



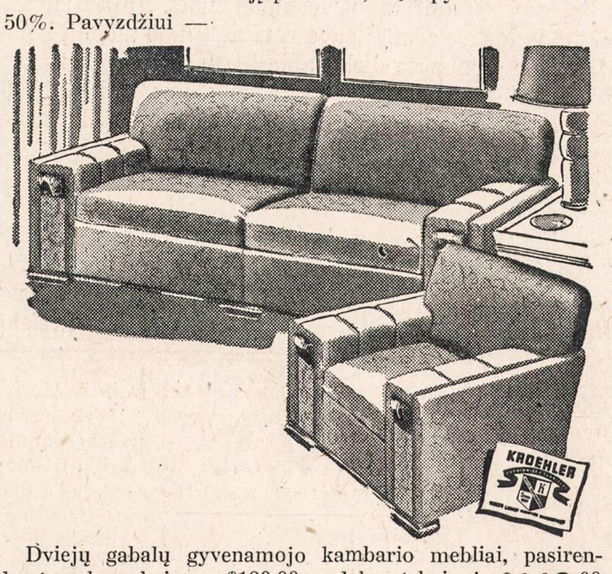
VASARIO BALDAI

PAS BUDRIKĄ KAINOS EINA ŽEMYN

Pasakiškų vertybių daiktai yra Vasario Baldų Pardavime

Prisijunk ir tamsta prie apsukrių namų šeimininkų minios, kurie šio pardavimo metu nusipirks jiems reikalingus baldus ir susitaupys nepaprastai daug pinigų! Mes sumažinom kylančias kainas, atsargiai pirkdami ir už kiekvieną dolerį duodami tikrąją vertę. Mes turime Jums pačius naujausius baldus iš paskutinių marketų. Yra iš ko pasirinkti, ir gauti dideles nuolaidas, nes kainos specialiai nustatytos, kad šis pardavimas savo vertybėmis būtų pats sensacionališkiausias visoje mūsų istorijoje!

JOS. F. BUDRIK, INC., dvi didžiausios Pietų Chicagos baldų krautuvės. Viena yra 3241 S. Halsted St., o antroji— 3409 S. Halsted St. Pas jį pirkdami, sutaupysite nuo 10 iki 50%. Pavyzdžiui —



Dviejų gabalų gyvenamojo kambario mebliai, pasirenkant spalvas, kainavo $180.00, o dabar tekainoja $119.00

Dviejų gabalų gyvenamojo kambario mebliai, anksčiau kainavę $245.00, dabar kainoja $175.00

Moderniškais audiniais išmušta 3 dalių sofa, kainavusi $160.00, dabar tekainuoja $99.00

Vilnonais audiniais apmuštos didelės kedės tekainoja $49

Taip pat šimtai Kroehler, Pullman ir Fenske baldų, kuriuos galima įsigyti, sutaupant daug pinigų, įmokėjus tik 15%, o likusią dalį paskirstant 15 mėnesių išmokėjimams.

VISA TAI YRA PAS

Jos. F. Budrik, INC.

3241 ir 3409 So. Halsted Street

Jūsų patogumui krautuvės atidaros pirmadienio ir ketvirtadienio vakarais iki 9:30 p. m.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.

1739 South Halsted Street, Chicago 8, Ill. Phone CAnal 6-8500

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Subscription Rates:
$9.00 per year in Canada
$9.00 per year outside of Chicago
$10.00 per year in Chicago
5 cents per copy

Užsakymo kaina:
Chicagoje—paštu:
Metams $10.00
Pusei metų $5.50
Trims mėnesiams $3.00
Vienam mėnesiui $1.25
Chicagoje per išnešiotojus:
Viena kopija ..... 5c.
Savaitei ..... 30c.
Mėnesiui $1.25

Jungtinėse Valstybėse, ne Chicagoj:
Metams $9.00
Pusei metų 5.00
Trims mėnesiams 2.50

Užsieniuose:
Metams $11.00
Pusei metų 5.50
Trims mėnesiams 3.00

Naujienos eina kasdien, išskiriant sekmadienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Ill. Tel. CAnal 6-8500.
Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.

Ar Susitiks 4 Dičkiai Washingtone?

Jungtinės Valstybės, Francūzija ir Britanija pasiūlė Sovietų Sąjungai, kad šių keturių tautų užsienio ministeriai susirinktų Washingtone, jeigu tokiai konferencijai bus surasta visiems "priimtina bazė". Ar galima surasti tokią bazę (t. y. pagrindinių klausimų programą), turėtų paaiškėti užsienio ministerių pavaduotojų pasikalbėjime Paryžiuje, kuris yra šaukiamas kovo 5 d.

Rusija seniai siūlė sukviesti "keturių dičkių" konferenciją. Bet ji nori, kad būtų svarstomas tiktai Vokietijos ginklavimo klausimas. Ji labai nusigando, kai vakarinės valstybės nutarė įjungti vakarinę Vokietiją į Šiaurės Atlanto bendro apsigynimo sistemą ir šituo tikslu organizuoti vokiečių armiją.

Bet Washingtonas nesutinka taip siaurai aprėžti konferencijos programą, nes yra daug ir kitų klausimų, o ne vien tik Vokietijos, kurie kliudo taikos atstatymui Europoje. Pavyzdžiui, Austrija. Jau penkeri metai, kai Jungtinės Valstybės skatina Rusiją daryti su Austrija taiką, kad ji gautų progą, nusikračiusi okupacinių armijų našta, ramiai gyventi ir tvarkyti savo ūkį. Bet Maskva iki šiol trukdė šitas pastangas.

Maskvos proteguojamos komunistų valdžios Rumunijoje, Vengrijoje ir Bulgarijoje sulaužė taikos sutartis, pasirašytas 1947 m., panaikindamos demokratinę santvarką tose šalyse ir įsteigdamos daug didesnes armijas, negu buvo nustatyta taikos sutartyse. Sovietų Rusija šitų taikos laužymų nestabdo ir trukdo vakarinių valstybių pastangas atstatyti teisėtumą tose šalyse.

Jeigu "keturių dičkių" konferencijos darbotvarkė šitų dalykų neliestų, tai kokia būtų nauda iš tokios konferencijos?

Pasitarimas Paryžiuje (jeigu jisai įvyks) parodys, ar verta užsienio reikalų ministeriams suvažiuoti, ar ne.

Plieno Suvalstybinimas Britanijoje

Kaip jau buvo šioje vietoje minėta, po vasario 15 d. stambiosios plieno ir geležies įmonės Britanijoje perėjo valstybės nuosavybėn. Tai įvyko taip ramiai, kad kraštas visai nepajuto šitos didelės atmainos ekonominiuose jo pagrinduose.

Reikia pastebėti, kad anaiptol dar ne visa geležies ir plieno pramonė tapo "nacionalizuota", arba suvalstybinta. Valdžia paėmė į savo rankas tik 80 didelių kompanijų, kurių įmonėse dirba apie 51 nuoš. visų tos pramonės darbininkų, kurių bendras skaičius siekia 452,627. Beveik pusė pramonės su 49 nuoš. jos darbininkų palieka ir toliau privačiose rankose.

Kas gi atsitiko su nacionalizuotomis įmonėmis?

Jas perėmė valdžios įsteigta Geležies ir Plieno Korporacija. Ji duos buvusiems įmonių savininkams certifikatus (paliudymus), kurių vertė bus lygi, svaras į svarą (arba doleris į dolerį), jų turimoms akcijoms. Akcijų vertę apskaičiavo bešališka komisija ir niekas nesiskundžia, kad apskaičiavimas buvęs neteisingas. Tie certifikatai garantuoja 3½ nuoš. metinio pelno.

Taigi faktiškai iš 80 privačių kompanijų yra sudaryta viena milžiniška korporacija, kurią kontroliuos valdžia. Privačių kompanijų akcijos (šėrai) yra pakeičiamos valdžios korporacijos paliudymais, nešančiais tam tikrą nuošimtį.

Todėl aišku, kad šita reforma jokio perversmo krašto ūkyje negalėjo padaryti. Darbininkai, kaip dirbo, taip ir tebedirba. Daugumoje atsitikimų paliko ir tie patys "formanai", užveizdos ir įmonių direktoriai. Buvusieji savininkai nepasidarė ubagai.

Tačiau pagrindinis skirtumas yra tas, kad nacionalizuotoji pramonė bus tvarkoma, **atsižvelgiant į visuomenės interesus,** o ne į jos savininkų privačią naudą. Laikui bėgant, šitas skirtumas bus vis labiau juntamas visame krašto ūkyje.

Valdžios paskirti pramonės vedėjai, žinoma, gali nevisada būti gabūs arba sąžiningi. Valdžios korporaciją gali apnikti biurokratizmas ir kitokios ydos. Parlamentas ir visuomenė turės žiūrėti, kad to neatsitiktų.

Tačiau būtų klaida manyti, kad valdžios kontroliuojama pramonė negali būti sėkminga. Kada privačios kompanijos biznis labai išauga, jos savininkai (stambieji akcininkai) visai nutolsta nuo savo įmonių; jie nė nežino, kaip jos tvarkomos. Nejaugi valdžios paskirti korporacijos viršininkai nebus rūpestingesni?

APŽVALGA

NEĮKANDA

Britanijos parlamento konservatoriai vėl bandė nuversti Darbo partijos vyriausybę, ir vėl prakišo — šį kartą 7 balsais.

Churchillas pasiūlė pareikšti nepasitikėjimą Attlee kabinetui dėl jo nesugebėjimo įsteigti "pynacų" (peanuts — žirninių riešutų) plantacijų Afrikos kolonijoje Tanganyika. Valdžia sukišo į tą sumanymą $102,000,000 ir dabar nori jį perduoti kolonijų ministerijai, pridėdama dar $16,800,000. Tur būt, ji tikisi, kad tas "pynacų" auginimas ilgainiui apsimokės.

Nuolatiniai Churchillo bandymai prastumti parlamente nepasitikėjimo pareiškimą ministerių kabinetui iki šiol nedavė opozicijai jokios naudos, tik sucementavo Darbo partiją, kurioje, nežiūrint į nuomonių skirtumus tarp "dešiniųjų" ir "kairiųjų", dabar yra daugiau vieningumo, negu kada nors praeityje.

PLŪDIMAS NE ARGUMENTAS

Rojus Mizara rašo, kad lietuvių laikraščiuose buvo žinių apie tai, kaip Čekoslovakijos policija saugoja prezidentą Gottwaldą, apsupus jo rezidenciją. Ir sako:

"Žinoma, nieko panašaus Čekoslovakijoje nebuvo ir nėra.

"Kryžiokai norėtų, kad taip būtų, tad ir rašo, plepa ir plepa niekus."

Visų pirma, iš ko Mizara *žino,* kad taip "nebuvo ir nėra"? Į Čekoslovakiją juk jisai nevažiavo patikrinti, ar policija stovi prie Gottwaldo rezidencijos, ar ne.

Ne gana to, kad Mizara drąsiai tvirtina tai, ko nežino (ir negali žinoti), bet jisai dar plūsta *"kryžiokais"* tuos, kurie tą dalyką minėjo ne taip, kaip jam patinka. Kur gi čia logika?

Kas gi yra "kryžiokiško" tame, kad laikraštis paduoda žinią, plačiai paskelbtą Amerikos spaudoje?

Amerikos spauda rašė apie policiją prie Gottwaldo rezidencijos ryšyje su buv. Čekoslovakijos užsienio reikalų ministerio *Clementiso dingimu.* Clementis buvo stambus komunistų partijos šulas, vienas iš tų, kurie padarė prieš trejus metus perversmą Čekoslovakijoje. Tačiau pernai jisai jau buvo viešai smerkiamas dėl nukrypimo nuo "partijos linijos". O šiemet jisai staiga, drauge su savo šeima, kažin kur dingo! Buvo gandų apie jo pasprukimą į Austriją ar vakarinę Vokietiją.

Po to, kai ex-ministeris Clementis netikėtai išnyko, užsienio korespondentai pastebėjo sustiprintą policijos apsaugą prie Gottwaldo namų. Gottwaldas buvo artimas Clementiso draugas, todėl nevienam atėjo į galvą mintis, kad jisai *galėjo padėti Clementisui pabėgti* arba bent žino, kur jisai slapstosi.

Ar yra kas nors keista tokiuose spėliojimuose?

Keista, kad tokie dalykai *įvyksta* civilizuotoje Europos šalyje. Keista, kad tos šalies valdžia, kuri vadina save dargi "liaudies valdžia", *neleidžia visuomenei patirti,* kas atsitinka su žymiais asmenimis, kurie vaidino svarbų vaidmenį toje pačioje valdžioje ir valdančioje partijoje.

Ar Mizara gali išaiškinti tą Clementiso misteriją ir jo santykius su Gottwaldu?

Ne. Jisai gali tiktai koliotis, kaip aklas fanatikas.

LIPPMANNO PLANAS

Vienas iš pagarsėjusių Amerikos spaudos komentatorių, Walter Lippmann, savo vakarykštėje skiltyje parašė:

"Man atrodo, kad mes turime nusistatyti, pasiremdami ta idėja, jogei karo pavojų Europoje sudaro ne komunizmo ideologija ir ne Sovietų Sąjungos vidaus sistema, bet tas faktas, kad galinga Sovietų armija, daug galingesnė, negu tokia, kokios reikia Vokietijos okupacijai, stovi už 500 mylių į vakarus nuo Sovietų sienos. Mes turime pareikšti, jogei čia yra vyriausioji didžiosios įtampos priežastis, jogei dėl to mes stiprinąme Europos apsigynimo jėgas, ir kad niekas negali tos įtampos sumažinti, kaip tik palaipsnis Raudonosios Armijos sumažinimas ir eventualus jos pasitraukimas už savo sienų."

Visai teisinga mintis, kad Sovietų armija, įsibriovusi į Europą, sudaro nuolatinę grėsmę vakarinėms tautoms ir verčia jas ginkluotis. Priversti Rusiją atsiimti savo armiją iš svetimų žemių turi būti svarbiausias Jungtinių Valstybių ir jų sąjungininkų tikslas, siekiant įsteigti Europoje pastovią taiką. Taktikos sumetimais, būtų gerai, jeigu Vakarų diplomatija šitą reikalavimą keltų kiekviena proga.

Bet yra naivu manyti, kad Raudonosios Armijos laikymas už 500 mylių į vakarus nuo Rusijos sienų neturi nieko bendra nei su komunizmo ideologija, nei su Sovietų vidaus santvarka. Pagal Lippmanną, vieną gražią dieną Stalinas gali, dėl šventos ramybės, imti ir atšaukti savo kariuomenę iš Lenkijos, rytinės Vokietijos, Čekoslovakijos, Vengrijos ir t.t.

Sovietų armijai iš tų šalių pasitraukus, juk tenai tuojau susmuktų visos "liaudies demokratijos"! Tai būtų politinis ir socialinis krachas, kokio dar nėra regėjusi Europa. Kokie 120 milijonų žmonių staiga atgautų laisvę! Šimtai tūkstančių vietinių komunistų ir jų bendrakeleivių bėgtų nuo žmonių kerštо, ieškodami prieglaudos pas Staliną.

Ar Rusijos diktatorius gali sutikti, kad pasidarytų tokia bolševizmo katastrofa?

Ji anksčiau ar vėliau įvyks; Stalinas jos nesulaikys. Bet nieku būdu jisai negali *geruoju sutikti,* kad ji įvyktų, nes komunizmo griuvimas centralinėje Europoje reikštų galo pradžią bolševizmo Rusijoje.

Kam tad save apgaudinėti, įsivaizduojant, kad su Rusijos diktatūra galima *susitarti* dėl Raudonosios Armijos evakuacijos iš okupuotų šalių?

Savo armiją Maskva ištrauktų iš svetimų žemių, tiktai palikdama tenai *vietines, bolševikų išlavintas ir apginkluotas armijas* (su Maskvos patarėjais ir instruktoriais), kaip kad ji padarė šiaurinėje Korėjoje. Tokia Raudonosios Armijos evakuacija būtų vien akių dūmimas Vakarams.

Lippmanno planą priėmus, bet užmirštant bolševizmo ideologiją ir esmę, Vakarai rizikuotų pakliūti į Stalino spąstus.

KOMINFORMAS BARA VENGRUS IR ČEKUS

Oficialus Kominformo organas savo paskutiniame numeryje smarkiai kritikuoja Vengrijos pramonės vedėjus dėl jų nesugebėjimo planingai vystyti krašto ūkį. Sunkiosios pramonės statyba ėjo 1950 m. daug sparčiau, negu pramonės žaliavų gaminimas, o žemės ūkio gamyba žymiai atsiliko nuo pramonės augimo.

Kominformo laikraštis sako, kad ekonominiai Vengrijos planuotojai padarė negerus planus "arba dėl patyrimo stokos, arba dėl savo priešiško nusistatymo."

Čekoslovakijos komunistų partijos organas "Rude Pravo" pereitą šeštadienį pareiškė, kad Čekoslovakijos pramonė neatliko penkmečio plane nustatytos sausio mėnesio kvotos dėl komunistų branduolių apsileidimo dirbtuvėse.

GELEŽINKELIEČIAI UŽ SEN. DOUGLAS

Traukinių tarnautojų laikraštis "The Trainman News" vedamam straipsnyje kritikuoja prez. Trumaną už jo pastabą, kad keturių geležinkelių tarnautojų unijų vadai elgėsi "like a bunch of Russians" (kaip sauja rusų, t. y. bolševikų), iešminninkų streiko metu.

Laikraštis pataria organizuotiems Amerikos darbininkams remti 1952 m. senatoriaus Douglas kandidatūrą į JAV prezidentus demokratų sąrašu ir senatoriaus Morse kandidatūrą republikonų sąrašu.

Paul Douglas yra senatorius iš Illinois, o Wayne Morse — senatorius iš Oregon.

IŠ PIETŲ AMERIKOS

ŠIS TAS APIE DEMOKRATINĮ SOCIALIZMĄ

TARPTAUTINĖS SOCIALISTŲ KONFERENCIJOS SVARBESNIEJI BRUOŽAI

Rašo: J. LAZDAUSKAS-TOLIUŠIS, Naujienų bendradarbis Urugvajuje.

(Tęsinys)

Anglų darbiečio socializmo interpretavimas aiškiai skiriasi nuo prancūzų socialisto, švedų socialisto nuo ispanų socialisto, vokiečių socialisto nuo rusų socialisto, ir t.t. Kaipo aiškiausias viso to pavyzdys gali būti ir tasai socialistinis judėjimas, kuris sukasi aplink pagelbinį Suvienytų Tautų organizmą — COMISCO — ir kuris dar iki šiai dienai nėra sudaręs Socialistinio Internacionalo, tos vyriausios socializmo institucijos bei pagrindinio tikslo. Pasiliko sustingęs, lyg žaibo perkirstas, ir toliau, nors atidėliojimas gali tik pakenkti demokratiniam socializmui, kurio pareiga kovoti ne vien prieš kapitalistinį išnaudojimą, bet taip pat ir prieš socializmo ir vardais avansuojančią staliniškąją vergiją. Norisi tikėti, kad demokratinis socializmas pasiliko sustingęs todėl, jog nėra, arba neužtektinai yra demokratinio socializmo sąvokos, kuri būtų vienodai suprantama ir privaloma visoms į COMISCO įeinančioms socialistų sekcijoms.

Taip yra ne vien su demokratiniu socializmu. Kad ir tas pats žodis "demokratija" duodasi sunkiai interpretuojamas, dėl tos paprastos priežasties, jog demokratija yra evoliucinė politikos tikrovė, dažnai kaitaliojanti reikšmę sulig veikiančia politine ideologija toje ar kitoje valstybėje. Etimologinėje savo prasmėje, kaipo *demos* (liaudies) valios reiškėja neretai pasitarnauja ir klaidinimui, nes praktikoje, ir taip pat teorijoje, liaudis išeina bei būna toji žmonių bendruomenė, kuri jau turi įgijusi teises būti liaudimi. Šios teisės buvo ir tebėra plečiamos tiek, kiek buvo ir tebėra įmanomos socialinės revoliucijos. Bet istorija jau žino vieną tokių "socialinių revoliucijų", kuri yra atėmusi liaudžiai teises būti liaudimi. Tai 1917 m. Rusų Revoliucija, kuri, tikrenybėje, išdavė, o ne įvykdė socialinę rusų revoliuciją. Tą išdavystę padarė Leninas-Trockis-Stalinas ir kiti bolševikai, kurie vėliau vieni kitus šaudė, trėmė — tik nevalgė vieni kitų mėsos.

(Bus daugiau)

"NAUJIENAS" skaito visų srovių žmonės: darbininkai, biznieriai, profesionalai, dvasininkai, mokslininkai ir valstybininkai.

ALOYZAS BARONAS

SROVĖ

Premijuotoji Novelė

(Tęsinys)

— Papasakok, kaip jūs ten su šita valdžia kariaujate? — klausia jį seniai ir jauni, jo vienmečiai.

Vytas kalba apie potvarkius ir laikraščius, nelaisvus savo išėjimus, bet laisvus žodžiu. Jis pasakoja apie naują potvarkį, liečiantį jaunus vyrus. Jis kreipiasi tik į jaunimą.

— Ne, jūs neikite. Niekur jūs neikite iš šių sodybų. Nebent iki miško. Neikite, ligi pašauks tie, kas turi teisę. Jūsų kraujo broliai, — pridūrė.

— Ką sakai — neiti. Mes nežinome kur. Mes iš viso neskaitom jokių skelbimų. Velniam visa tai. Visa tai melas. Viskas ne mums, nors ir lietuviškai parašyta. Mes jau atlikom stažą, — juokiasi bernai, o seniai papsi pypkėmis ir kalba, kad ateis turkas. Kažkodėl turkas įsikalė jiems į galvą.

Bet Vytas nebegirdi jų žodžių. Jaunimo, baigusio tik pradžios mokyklas ir nespėjusio išsitiesti dėl rūpesčių, tiek daug vargo, dar buvo sodybose, prisirišimas prie žemės graudino jį. Jis staiga nuliūsta ir žiūri pro langą. Senis Petrulis pastebi ir neramiai mirksi blakstienomis. "Ko neramus jis dabar pasidarė, o taip lyg profesorius kalbėjo ir tik ką akys degė."

"Matai", mąstė Vytas, "jie čia tokie kieti ir nuosaikūs galvojimu, o aš kažko pabijojau ir išbėgau iš miesto, savo darbą užkraudamas kitiems".

Vytas gailisi, kam sugrįžo. Ak, nei ten taip jau pavojinga, nei ką. Jis neramus atsikelia ir susigalvojęs išeina į priemenę. Ant grindų mėtosi vėjo įpūstas klevo lapas. Vytas pakelia lapą ir žvelgia į vieškelio beržų eilę. Kaimynai paskui jį atsikelia ir išeina atsisveikindami. Jie prašo ateiti papasakoti naujienų ir alaus išgerti.

— Taip, būsiu čia ir pasidalinsim mintimis ir alum, — atsisveikinėja Vytautas ir, vartydamas klevo lapą, žiūri į vieškelį.

— Velniam aš atėjau? Dėl tėvo? Ak, argi tik dėl tėvo? Greičiau dėl paties savęs, — ir jis baisiai pyksta, kam vakar atbrido tuo purvu. Rodos, papasakok viską tėvui ir išeik.

"Tikriausia dėl savo saugumo parėjau", Vytui skruostai darosi panašūs į rankose laikomą klevo lapą.

"Ne, bet yra ir čia darbo", prašviesėja Vytas, kaip žmogus, kuris pametė brangų daiktą ir vėl jį surado.

Vytas numeta klevo lapą pavėjui, pažiūri į vienaplaukį tėvą, kažko besikrapštantį paklėtyje, nueina į trobą, išima iš lagamino popierių ir rašo laišką.

Taip, jis paprašys draugų, kad siųstų visa, ką jis turi. Reikia rengtis, nes aišku, kad taip nuolat nebus. Vieną kurią dieną tai baigsis ir negerai, jei užtiks nepasirengusius. Antrą laišką Vytas parašo jai. Jai, kuri jam, kaip šitie seni jo tėvo namai, brangi. Prirašė apie rudenį ir kaimą. Ji mieste augusi, ir kiekvienas jo žodis nuneš graudaus rudenio vėjo.

Vytas baigė rašyti. Įsikiša abu laiškus į kišenę ir išeina į kiemą. Rudenio vėjas, kaip šuo, puola jo drabužius ir plaukus. Tėvas nuo prieklėčio pasikelia:

— Kur išeini?

— Į agentūrą, — taria Vytas tyliai ir teškena į mažą baliukę batu.

— Arklį pasiimtum ir nujotum. Kepurę užsidėk!

— Nereikia nei arklio, nei kepurės. Pėsčias nueisiu. O sveika ir gražu. — Milijonus kartų čia pėsčio eita. Vytas išeina iš kiemo. Prie vartų nusiskina vieną kekę šermukšnių ir eina spiaudydamas rūgščias uogas. Prieina grutę vienkiemių, ir šunys iš karto puola. Vėliau pažįsta. Neretas jis kaime svečias. Prieina sodžiavietę. Pieninė. Toliau agentūra. Mokykla vienoje seklyčioje. Ta pati, kurioje mokėsi. Jam vaidenasi išpuvusios grindys ir maži langai. Bet langai dabar dideli ir šviesūs, ir per juos girdisi kojų bildesys į naujas grindis. Vytas pažvelgia į mažo namuko langus ir stabteli. Taip, tai Stasė. Nuostabi šviesiaplaukė. Mokėsi anksčiau siūti, dabar jau pati siuva. Brolis miestely tarnauja. Visada anksčiau pas ją pirmą užeidavo. Ir šokdavo kartu, ir knygas jai skolindavo. Tik dabar truputį kitaip, kažkodėl nebenuoširdus. Ak, ką čia: juk draugystė vienaip ar kitaip turi baigtis. Jis nespėja praeiti pro šį mažą namuką, ir Stasės akys lange. Rodos, jis mato jų aiškų mėlynumą. Ne, jis nemato, bet atsimena, kaip jos buvo seniau aštriai mėlynos. Ir plaukų šviesi garbana vienu skruostu sruvena. Jis stabteli. Ji atidaro langą. Vėjas stveria jai baltas garbanas ir plėšia.

— Sveikas, Vytai!

— Sveika, Stase!

Paprastą ir nuoširdu, bet kažkas netaip. Netaip seniau buvo. Jis nieko nesako ir suka į kiemą. Kaip ji vis dėlto panaši į tą, kuriai laišką jis dabar nešasi kišenėje. Gal Stasės draugystė suformavo jam skonį. Jis išgirsta užtrenkiamą langą, ir jos žingsniai pasigirsta prieangyje. Ji atidaro duris, ir jis stipriai spaudžia jos ranką. Viskas nuoširdu, bet netaip, kaip pirma. Gal todėl, kad du laiškai spaudžia kišenę. Ne, ne du, bet vienas. Tai, kuri panaši į šią, atidariusią duris. Aukšta ir šviesi. Plonoka. Net perplona.

Jis atsisėda mažytėje užstalėje, ir ji nuo stalo meta siuvinius.

— Parvažiavai? — ji klausia.

— Taip, ir einu į paštą.

Jis atsimena laiškus ir bijo, trindamasis siauroj užstalėj, jų sulamdyti. Jis išsitraukia iš kišenės ir padeda ant stalo. Ji žiūri. Paskui, nieko nesakiusi, paima nuo stalo ir skaito antraštes. Ji pripratus ir nelaiko to nemandagumu. Seniau ji pati būtų traukusi juos iš kišenės, norėdama atplėšti ir perskaityti. Bet tada buvo vaikai. Ji perskaito moterišką pavardę, ir jos lūpos suvirpa. Ji skubiai meta laišką stalan, lyg vokas būtų iš įkaitusios geležies.

— Sakai, negali gyventi. Pirmą dieną laišką rašai? — klausia ji, lyg prikaišiodama, lyg juokdamasi.

— O gal jau aš seniai čia? — nežino ką sakyti.

(Bus daugiau)

KALBOS DALYKAI

REDAGUOJA DR. P. JONIKAS

Poeziniai negyvėliai kasdieninėj aplinkoj

Poezija yra kūrybos kalba. Todėl jos įvaizdžiai gražūs tėra, kol jie dar gyvi, t. y. naujai sukurti, pirmą kartą pasakomi. Tada jie daro pasigėrėtino įspūdžio ir puošia kalbą. Bet, neduok Dieve, jei mes, tariamai mėgdami poezinius pasakymus, o nepajėgdami jų savarankiškai susikurti, imame savo kalboje nuolat kartoti svetimus stilistinius pagražinimus, jau daugelio pavartotus ir tapusius beveik standartiniais... Ir net įsivaizduojame papuošę savo išraiškos skurdumą. Deja. Tie iš svetimų lūpų ar spaudos paskolinti posakiai mūsų nuosavų žodžių tarpe atrodo — kaip balzamuoti lavonai: nors kadaise kūrėjo tarti ir gyvi buvę gana gražūs, bet daugelio vartoti ir nuo pasikartojimų uždusę, jau ne tik ne vietoj, bet net graudžiai juokingi besą. Tai kaip popierinių gėlių puokštė gyvų žolynų daržely arba auksinis dantis baltųjų tarpe. Nors kai kam, neturinčiam skonio, tai gali rodytis puošnu, bet — verčiau be tokių dalykų verstis.

Pasistebėkime į pavasarines moterų skrybėles. Kiekviena savo kraštutiniu savotiškumu gali išrodyti graži ir patraukli. Bet padaryk iš tokios savitos skrybėlės uniformą bent šimtui moterų: kaip netinkamai ir net komiškai atrodys!

Todėl taip nejaukiai krinta akin tos nuolatinės, beveik uniforminės frazės, girdimos ar skaitomos bet kuriuo dažnu visuomeniniu atveju, kai jos bandomos "papuošti" numirusia poezija.

Ryškiausias pavyzdys — mūsų sveikinimai vedybų proga. Sakoma: X ir Y *sukūrė šeimos židinį*. Pirmąkart pavartotas šis posakis galėjo būti pasigėrėtinas. Bet kai jis nuolat visų kartojamas tartum būtina uniforma, jis darosi ir negudrus, ir įkyriai neskanus, kaip ricina. Ir prisimeni visus kitokius šunmenius, kaip pvz. karabelninkų paveikslus su riebiom šventųjų širdim ant viršaus. Tad, atrodo, jei kur nepritaikomas tikrasis menas, tai nereikia nė šunmenio. Ir minėtuoju atveju daug gražesnis, daug pagarbesnis būtų visai paprastas ir tiesioginis, be jokių "poetinių" pretenzijų posakis: X ir Y *susituokė* arba: Sveikiname *vedybų proga*. Uniforminis dalykas visada gražesnis, kai paprastesnis, be nereikalingo balasto, be papuošalų.

Daug "lavoninės poezijos" pavyzdžių yra kapinių antkapių užrašuose (deja, net ir ten jie netinka!). Įrašo vienas kuris parinkęs iš Biblijos ar psalmės kokį posakį, žiūrėk, ir kiti šalimais, lyg bezdžionės, vis deda ir deda tą patį — ir už eilės metų jau kas antras, kas trečias paminklas vis tą pačią "poeziją" gieda (pvz. Tu esi, kuo aš buvau, aš esu, kuo tu būsi). Ir tada pajunti, kad daug gražesnis ir rimtesnis antkapis — be jokios "poezijos", kur vien vardai ir datos sužymėta.

Kasdienės spaudos žiniose toks "perlas negyvėlis" yra posakis *tragiškai žuvo*. Ir niekas nenori lig šiol pastebėti tų žodžių tuštumo. Gal jie tinka ilgesniam nekrologe, kai, reikiant pagraudenti, ta pati mintis stengiamasi vis dar kitokiais žodžiais nusakyti. Bet trumpame mirties pranešime jie tik supykina skaitytoją, kai lieka neaišku, ką reiškia tas "tragiškai žuvo". O paprastu net vienu žodžiu galime aiškiau ir tiksliau paaiškinti: *užsimušė, sudegė, nugaravo, pasikorė* ir kt. Bet mes kažkodėl vengiame tiesioginės ir paprastos kalbos, kuri visada gražiausia, ir kartojame beprasmį, ligi negyvumo nuvalkiotą šunmenį.

Be galo daug tokių "poezijos negyvėlių" būna mūsų tariamųjų veikėjų prakalbose, kai jie neturi nuosavos minties išraiškos ir durstosi šimtąkart girdėtais įvaizdžiais. Todėl dažnai klausytojus nuobodulys nukankina. Pvz. vienoj aukštesn. mokykloj, prieš prasidedant bet kurioms iškilmėms salėje, mokiniai jau atmintinai iš anksto šnabždėdavo būsimos prakalbos frazes: *Dabar teiksis tarti žodį... Atmink, jaunime, kad esi tautos žiedas... Nenorėdamas jūsų ilgiau varginti... Bebaigdamas dar noriu pastebėti, ką jau nekartą esu minėjęs...*

Žinoma, vykusios patarlės ar šiaip įžymių žmonių posakiai, savo vietoje ir su saiku kartojami, nėra peiktini.

B. VAIGUVA

A. VITKAUSKAS

ŠKAPLIERNIKAS ALEKSIANDRA

(Tęsinys)

"Vasarą čia vanduo beveik išsenka, bet pavasarį vandenim iš Kruojos atėjusios lydekos lieka ant pievų...".

"Tai yra žuvies?.."

"Pernai didžiausią krepšį prisigaudėm rankom, vos parvilkau namo..."

"Sa-kyk!.."

"Taip, būna pavasarį žuvies, bet dabar vanduo nusekęs..."

Aleksiandra atsisėdo dirbti toliau ražančių.

"Ale sunku su ta dratva tamstai dirbti..."

"Papratęs..."

"Aš negalėčiau sugraibyti..."

"Paskausta rankos... Bet niekis!.."

"Ar daug per dieną padirbi tamsta?.."

"Būna visaip..." — nedrįso Aleksiandra ir patylėjęs pridėjo:

"Tą ražančių aš padirbsiu tamstai!.."

"Tai, kad dar nereikia pirkti..."

"Aš uždyką!.."

"Ale ką čia tamsta rankas varginsi!.. Tamsta geriau parduosi!"

"Ne, pirmus du ražančius aš padirbsiu tamstai su mama, paskui vieną tėtušiui..."

"Bus perdaug ražančių..."

Po tų žodžių kalba nutrūko. Aliaksiandra dirbo tylėdamas ražančių, Kotryna gręžė ir ištiesė ant žolės autus. Po valandėlės ji atsisėdo netoli Aleksiandros ir tarė:

"Žiūriu, kaip tamsta darai... Matau — ne mano rankom!.."

"Prie visko rankos pripranta..." — atsako Aleksiandra.

"Ar seniai tamsta juos dirbi?" — paklausė Kotryna.

"Bus greitai du metai..."

"Du metai! Aš per dešimt metų tokio darbo neišmokčiau!.."

"Ale kur čia tamsta! Kaip mat pramoktum!..

"Duok tamsta man paprabavot!.."

"Nereikia..."

"Tikrai — duok tamsta, paprabavosiu!..."

Tik čia pažvelgė Aleksiandra į Kotrynos veidą. Pilnas, su mėlynom akim, toks moteriškas žvilgsnis — Aleksiandrai cerkšt nušoko nuo drato gipšonskos... Kotryna pati siekė drato ir ėmė "gipšonskas".

"Poteriukų nepaberk tamsta..." susijaudino Aliaksiandra.

"Žiūrėsiu, nepabersiu!" atsakė Kotryna ir nemokančiom rankom pačmė gipšonskas su dratu...

"Netaip gipšonskas tamsta laikai — va, taip reikia laikyti, va..."

Aleksiandra nepajuto kaip apkabino Kotryną per nugarą, norėdamas pasiekti jos dešinę ranką. Pakvipo taukais sutepti plaukai...

"Juokinga!" pasakė Kotryna, neišlaikydama replikių taip, kaip reikia, vos tik Aleksiandra atitraukė ranką.

"Dratą reikia laikyti va šitaip!" vėl, paėmęs už merginos kairės rankos, mokino Aleksiandra. "Taip, va!"

Iš tikro, Kotryna po kelių minučių surentė dvi kilpeles.

"Sunkus darbas!" tarė ji atiduodama dratą su replikėm.

"Duoną minkyti irgi sunkus darbas!" pridėjo Aleksiandra.

"Argi tamsta minkei duoną?" paklausė Kotryna.

"Šiauliuos pas piekorius tris metus išdirbau..."

"Ir tur būt nusibodo, ką?! Škaplierniko duona lengvesnė!?"

"Tamsta pati matai..."

* * *

Stačiūnų bažnytėlė nedidelė, medinė. Diena vėl pasitaikė graži ir žmonių privažiavo daug. Pirmiausia skubino į nobaženstvą senutės, paskui žingsniavo kamašuotos merginos, su rūtom ir nasturkom maldaknygėse. Kai kurios turėjo gražias, baltais kauliniais viršais, knygeles ir daugybę jose abrozdėlių. Ant kiekvieno iš jų buvo maldelės su skiriamais atlaidais, ir tų gausingų abrozdėlių savininkės ruošėsi į davatkas, kurios sukempijusios jau seniai tupėjo bažnytėlės kampuose. Nedrąsiai žvalgėsi jauniklės maldininkės, ar nepamatys pažįstamą bernioką, bet motinos arba ištekėjusios seserys, kurios jaunesniasias tempė į bažnyčią, neleido ilgai dairytis. Atpuskuose susitinka šeimynos, marčios ir užkuriai, su dėdėm ir tetulėm.

Kvepėjo šviežiu šienu ratuose, pakvipo arklių šlapumu. Prie bagamaznikų (o jų tebuvo tik du), skubėjo pirktis kokį medalikėlį senutė arba pirko ražančių motina kątik pirmąją komuniją praleidusiai dukteriai. "Žiūrėk — nebepamesk!" ištarė ir spruko į bažnyčią. Knygelę pirkti kiekvienas atidėjo "po visam", kai bus daugiau laiko pasiderėti...

Aleksiandra, stovėdamas prie savo vežimėlio, kuris dabar buvo paremtas pliauskigaliais, apdengtas ant paskolintų lentų drobe ir apkrautas tavoru, matė, kaip Kotryna su jaunesne seseria ir mama nudulkėjo į bažnyčią. Senį Janišką jos buvo palikusios namie poterių kalbėti. Aleksiandra nulydėjo Kotryną akimis iki pat šventoriaus, o po to greitai drobės kraštais apdengė tavorą ir pats nuskubėjo į bažnyčią. Stačiūnai mažas bažnytkaimis ir vagišių nepasitaiko, visi žmonės su Dievo baime, nors Aleksiandra laikas nuo laiko pažiūrėdavo nuo bobinčiaus ar kartais koks atsirišęs arklys neapvertė stalo...

Kunigas pamaldas laikė lėtai, ilgai žegnojo žmones, garsiai dūsavo senutės ir beveik balsiai kalbėjo poterius bobinčiaus ubagai. Aleksiandra žiūrėjo į lūpomis iki kelių nutrintas ponajėzuso kojas ir galvojo apie Kotryną... "Dabar ir ant visados..." — kalbėjo jis išmoktus žodžius ir reikia nereikia mušėsi, klūpodamas, į krūtinę. Jam atrodė, kad į krūtinę muštis bažnyčioje niekada negali būti perdaug ir mušėsi, pridėjęs ranką prie krūtinės ir judindamas tik vieną riešą. Padaręs susimąsčiusį veidą ir nieko prieš save nematydamas, Aleksiandra į lūpų krutinimo taktą tvojo ranka, tik retkarčiais sulaikydamas judesį. O per pakilėjimą jo lūpos nustojo šnabždėjusios, galva trigubai žemiau nusviro, ranka darė sulėtintus, bet labai iškilmingus bumbtelėjimus į krūtinę, o galvoje maišėsi mintis: "Ar neperdaviau tai paplėštakei bobai rešto?!.."

Mažuose bažnytkaimiuose žmonės klauso pamokslų kantriai ir Aleksiandra tempė kaklą—pamatyti kunigą, ir drauge rūpinosi savo paliktu stalu... "Ir tie, kurie savo godulystėje..." — skambėjo žilo kunigo žodžiai, kai Aleksiandra nebenurimo išeiti išsidėti kaip reikia tavorą, kai pasipils žmonės iš bažnyčios. Šventoriuje tupėjo, po sijonu pasitraukusios naginėtas kojas kokios dvi moterys ir tyliai laikė rankoj ražančių. Užsidėjęs kepurę tik už šventoriaus, Aleksiandra išėjo.

Tikrai, neilgai trukus žmonės pradėjo eiti iš šventoriaus lauk. Ėjo lengva eisena, su patenkintais veidais, lyg atlikę kokį sunkų darbą, kurį būtinai reikėjo atlikti. Užtraukė armoniką ubagas, kurio pirma Aleksiandra ir nepastebėjo. Jis sėdėjo priešais jo stalelį skersai kelio ir jo akis dengė mėlyni akulioriai. Žmonės pradėjo prie jo sustoti, o nuo ten prieiti ir prie Aleksiandros stalelio.

"Rožančių, knygų!" — ėmė kalbėti Aleksiandra į praeinančius.

Viena liekna geltonkasė sustojo ties juo ir paklausė:

"Ar užlaikot kvepiančio muilo?"

"Pačio geriausio!" — atšovė pardavėjas ir pakėlė popierinę dėžutę su trim šmotukais į gražų popierį įvynioto muilo: "Žemuoginio!"

"Žemuoginio!" lyg nepasitikėdama, tarė užklausėja. "O to naujo ar neturite?.."

"Naujų naujausias — žemuoginis, tamstele!" gyrė Aleksiandra, bet mergina tarė:

"Tokio jau turiu — nenoriu!"

"Pabrikas da nepadirbo kito!"

"Palauksiu, kol geresni bagamaznikai atveš!.."

"Neatveš, tamstele, neatveš!.."

"Pažiūrėsime!" ir "to naujo muilo" ieškotoja nuėjo sau.

Tuo laiku žiūrinėjęs pypkę diedas tarė jai iš paskos:

"Kai mes augom, mum jokio muilo nereikėjo, o dabar jiem tai kvepiančio, tai smirdančio prireikė!.."

"Tai gal ir prie tavęs, kaip prie Samuolio nabašniko brudas nekimba!?" atsiliepė kitas balsas jam iš šono ir du kaimynai susitiko:

"Ooo, sosied! No, no, no!.."

Ir prasidėjo pasisveikinimai. Pypkė buvo atidėta...

Pataisęs atidėtą pypkę savo vietoje, Aleksiandra pakėlė akis ir pamatė prieš save Kotryną...

"Kaip škapliernikam?!" tarė ji lyg ir erzinamai ir pridėjo: "Ar daug mūtų Stačiūnai turto sukrauna?.."

"Ką čia sukraus!.." buvo atsakymas.

"Kitur, žinoma, didesni būna atpuskai..."

"Tėgi kad..."

Tuo tarpu priėjo kaimietė su paaugle mergaite ir paprašė knygelės.

"Taip, taip, visokių turim! Va, ir 'Kelias į dangų', ir 'Aušros vartai', ir 'Melskimės!'... Ir minkštais apdarais, ir kaustytais, ir kauliniais... Ne, ne, netaip atsidaro!... Čia atsikabina..." aiškino Aleksiandra.

Kotryna stovėjo pasitraukus į šalį. Ant rankos ji muvėjo Aleksiandros dovanotą ražančių. Jį pamatęs škapliernikas sumetė dar vieną dalyką.

Kai pagaliau mergiščiai knygelė buvo išrinkta ir parduota, Aleksiandra staigiu judesiu griebė iš dėžutės žemuoginio muilo gabalą ir brukdamas jį nustebusiai Kotrynai tarė:

"Labai geras rankom!"

"Tai kad pinigų dabar neturiu!.." susigėdo mergaitė.

"Aš pinigų iš tamstos ir neprašau!" atšovė Aleksiandra: "Ką, peiliuką?! Taip, taip, nagi va padėti! Geriausi..." kreipėsi tuoj į naują pirkėją.

Kotryna stovėjo paraudusi kaip ir ta raudona žemuogė pamaliavota ant muilo popierėlio. Aleksiandra juto, kad jis šiandien daug parduos, nes Kotrynai dovanotas muilo šmotelis atneš šėčėstį...

* * *

Vi-sokios gies-melės
šven-čiausios pa-nelės,
kur buvo užmirš-toos,
vis buvo atmin-toos..." —

traukė sau viena Kotryna kamaraitėj, taisydama plaukus, kuriuos kątik iššukavo ir supynė į standžias kasas. Dainavo — nors tai buvo viena iš senų, mamos, giesmelių. Dainavo ir nejuto, kad ne gieda, o dainuoja...

Prie alijošiaus puodelio buvo atremta storo veidrodžio šukė, kuri blykčiojo kamaraitės kampuose, kai ją Kotryna pasitaisydavo kaip reikia. Šalia šukės buvo iššukuotų plaukų pasišiaušius gniužtikė. Bet kasos buvo standžios, mažai teiššukuodavo. Kamaraitėj kvepėjo dar ir nasturkom, šiandien pamerktom į skleinyčią, ir kątik nuvaksavotais kamašais. Kotryna apsuko apžiūrėti iš abiejų pusių sijono kvaldus, pasižiūrėjo juosmenį, patapnojo, pasibraukė liemenį, pasičiuinino. Čerkesinio "sejono" padalkos buvo apsiūtos juodu pliušu ar mašastu, juodi čeverykai ligi pusės blauzdų, ant guzikėlių (jie sunkiai lindo ant nepratusios kojos). Ant atidarytos skrynios krašto geltonavo padėta šilkinė skarelė su balkšvom kvietkom. Atlikusi viską, Kotryna užsidėjo ją ant galvos, patampė ant piršto, kad būtų aštri viršaus "pakreigė", pasitaisė skarelės kraščiukus po kaklu.

"Silkinė skarelė Kotrynai..." atsiminė Aleksiandros žodžius, kai jis jai tą skarelę įteikė: "Silkinė... Navatnas žmogus tas skapliernikas — tavorus žino, o 'šilko' nuo 'silkės' atskirti nenori..." pagalvojo Kotryna ir užmiršo, kad ji pati dažnai "skapliernikas" vietoj "škapliernikas" sako...

Per prieangį nutaukšėjo čeverykais sesuo. Kažin ką jai sakė iš trobos mama. Sugriebus iššukuotą plaukų pluoštą ir įgrūdus į plyšį grindyse, Kotryna padėjo veidrodžio šukę ant lentynos kampe, kur buvo sesers knygos. Sesuo prigulėjo prie švento Kazimiero draugijos ir iš Stačiūnų prabaščiaus kasmet gaudavo visokių apskaitymų knygelių. Tarpe senų, be daug lakštų priešaky ir užpakaly, "šventųjų žyvatų" buvo ir sesers naujos knygos: "Kas geriau — ar huliganai ar socialistai", "Dainų skrynelė", "Kantrioji Alena". Pastarąją knygą seseriai davė Aleksiandra, pastebėjęs jos skaitymo pamėgimą. Kotryna labai vertino tą knygą dėl jos turinio. Tokios gražios istorijos Kotryna dar niekuomet nebuvo girdėjusi. Žiemą, kai sesuo skaitė, visi tylėjo ir miego nenorėjo. Antrą kartą knyga buvo perskaityta, kai tetulė Apolionija, (ta, kuri peludėj sau grabą laiko), buvo atėjus. Kad net žinomoji kaimo žioplė Valerija — ir ta su įdomumu knygos klausėsi! Taigi, gražias knygas Aleksiandra pardavoja! Nevienas tokį bagamazniką atsiminęs širdy padėkavos! Ir pats Aleksiandra nutilo ir iki galo klausėsi, kai mama, iš kalbos išėjus, istoriją apie kantrią Aleną vėl visiems papasakojo.

(Bus daugiau)

Tyrinės balsavimo mašinas

Illinojaus atstovų rūmai išrinko 7 narių komitetą, kurio uždavinys bus ištirti, ar teisingai buvo vartojamos balsavimo mašinos Chicagoje ir Cook apskrity.

Patikrinus lapkričio 7 d. balsavimo duomenis iš 2310 mašinų, yra paaiškėję, kad 7 tų mašinų yra padariusios mažesnių klaidų 12-oje apylinkių.

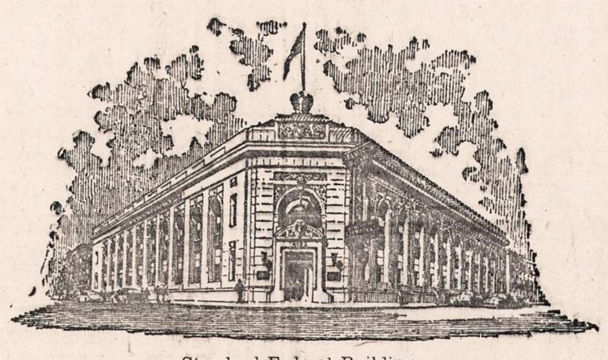
Merų rinkimuose balandžio 3 d. balsavimo mašinos nebus vartojamos.

SKAITYKIT IR KITUS RAGINKIT SKAITYTI "NAUJIENAS"

Taupyk Saugiai ir su Geru Uždarbiu

Turtas $28,000,000. Atsargos fondas $2,600,000.

Stipriausia Taupymo Įstaiga Amerikoj.



Standard Federal Building.

Standard Federal Savings

4192 Archer Avenue, Brighton Park, Chicago 32, Illinois.

JUSTIN MACKIEWICH, PRESIDENT IR MGR.
TELEFONAS: VIRGINIA 7-1141.

Narys Federal Savings and Loan Ins. Corp.

NAUJIENOS

-PIRMAS IR GERIAUSIAS DIENRAŠTIS

NAUJIENOS yra plačiausiai skaitomas lietuvių dienraštis, nes jas redaguoja patyrę ir savo darbą gerai moką laikraštininkai, o jose bendradarbiauja visi įtakingesnieji lietuvių visuomenės veikėjai.

Kiekvieną rytą, o didesnėse lietuvių kolonijose ir vėlų vakarą čikagiečiai laukia NAUJIENŲ, nes žino, kad jose ras svarbių ir įdomių žinių. Chicagos laikraščių "stenduose" NAUJIENŲ parduodama šešis kartus daugiau, negu kitų lietuviškų dienraščių.

NAUJIENOS yra laukiamos ir mėgiamos, nes per 38 metus jos rūpinosi ir šiandien rūpinasi Amerikos lietuvių ir visos lietuvių tautos gerove. Gyvybiniai lietuvių tautos reikalai NAUJIENŲ visuomet buvo statomi pirmon vieton, o grupių, asmenų ir privatūs reikalai visuomet būdavo nustumiami paskutinėn vieton.

NAUJIENOS niekam nepataikauja, žinių nevynioja į "bovelną" ir nėra surištos jokiais pasižadėjimais, duotais bet kurios spalvos tarptautinėms organizacijoms. NAUJIENOS rašo teisybę, nors kartais ji kai kam karti.

NAUJIENOSE yra "Skaitytojų balsų" ir "Kritikos bei polemikos" skyriai, kuriuose skaitytojai gali pasisakyti įvairiausiais klausimais. NAUJIENOSE pareiškia savo nuomonę ir tie žmonės, kurių įsitikinimai skiriasi nuo bendros liberalinės ir demokratinės NAUJIENŲ politikos.

—Be NAUJIENŲ šiandien negalima apsieiti, jei nori būti informuotas apie lietuvių tautos kovas ir reikšmingesnius pasaulio įvykius,—pasakoja visuomenės reikalais besidomį lietuviai.

NAUJIENŲ prenumerata yra ketvirtame šio laikraščio puslapyje. Jei norite dienraštį užsisakyti, tai rašykite tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 South Halsted Street **Chicago 8, Illinois**

IŠ LIETUVIŲ GYVENIMO

Prašo pagalbos

Pasislėpęs po "pašalio stebėtojo" kauke, V. Andrulis pasigyrė (vas. 20 d.), kad jo įstaiga paskolino popierio "Sandarai". Ir dar to negana: "Vilnies" spaustuvė atspausdino vieną "Sandaros" laidą.

Bet ko jisai taip giriasi? O gi va: valdžia rengiasi Andrulį deportuoti — ir "dypukai" šitą valdžios sumanymą remia. Taigi tavorščius Andrulis nori, kad sandariečiai už tą "Vilnies" patarnavimą gelbėtų jį nuo valdžios, nuo "dypukų" — ir nuo deportavimo.

Bet argi jau taip baisus tas tarybų rojus, kad reikia net šitokiu būdu nuo jo gelbėtis?

Nedypukas

Ambrose nusilaužė ranką

Baldwin, Mich. — Carrie Ambrose (Ambrozienė), 1843 So. Halsted St., yra plačiai žinoma 18 apylinkės lietuviams. Jie ilgus metus laikė taverną ir viešbutį, o vėliau biznį perleido dukteriai Olgai ir žentui George Žvirbliams. Dabar gyvena Wolf Lake, Michigan, nuosavuose vasarnamiuose. Dabar Ambrozienę ištiko nelaimė: parslydo ant ledo ir dviejose vietose įlaužė kairę ranką. Ranka yra įdėta į gipsą, o ligonis yra gydytojo priežiūroje. **Senas Petras**

"NAUJIENAS" skaito visų srovių žmonės: darbininkai, biznieriai, profesionalai, dvasininkai, mokslininkai ir valstybininkai.

18 kolonijos lietuviams

Vasario 25 d. 2 val. po pietų parapijos didžiojoje salėje ALT Vykdomasis Komitetas šaukia šioje kolonijoje gyvenančių lietuvių susirinkimą. Susirinkime kalbėti yra pakviesti:

Buvęs Lietuvos Universiteto studentas Juozas Žičkus, kuriam likimo buvo lemta išlikti gyvam iš sušaudytų apie 5000 politinių kalinių prie Červenės.

K. Žilinskas, senas Amerikos lietuvis, prieš pat karą nuvykęs į Lietuvą aplankyti giminių, prasidėjus karui negalėjo grįžti, buvo priverstas išgyventi 3 okupacijas Lietuvoje. Iš jo bolševikai, neatsižvelgdami, kad jis buvo Amerikos pilietis, atėmė turtą, ir, tik Amerikos konsulo padedamas, galėjo grįžti gyvas į Ameriką.

V. Šarūnas, pirmosios okupacijos laiku 1940-1941 metais kalintas bolševikų kalėjimuose.

Be to, bus rodomi pirmosios bolševikų okupacijos baisiųjų žudynių ir nužudytų lietuvių paveikslai. Kiekvienam lietuviui bus visa tai labai įdomu išgirsti ir matyti.

Įėjimas visiems laisvas ir nemokamas.

$11,000 UŽ NEATSIIMTUS PAŠTO SIUNTINIUS

Antradienį Chicagos pašte iš varžytynių buvo pardavinėjami neatsiimti pašto siuntiniai. Iš viso surinkta už juos $11,296.50. Buvo parduota 814 prekių vienetų.

Cicero

ŠIS TAS

Mirė Bruno Jankauskas. Apie velionį būtų daug kas parašyti, bet geriau nieko.

Simonas Spurgis, paprasto darbo žmogus, visą amžių išgyveno pavienis. Jis ilgametis Lietuvių Kareivių Draugijos narys. Jos nariai suteikė paskutinį patarnavimą. Velionis ilgus metus gyveno prie svetimųjų pažįstamų J. Kriaučiūno ir P. Žvibienės. Gražiai palaidotas Šv. Kazimiero kapinėse. Prie pomirtinės atsirado ir giminių.

• • •

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS MINĖJIMAS

Buvo vasario 18 d. po pietų parapijos svetainėj. Šeimininkavo tremtiniai, programą vedė P. Švedas. Dr. Sruogos prakalba tęsėsi apie 40 minučių. Pasakė nemaža tiesos. Paskaitytos trys rezoliucijos, užuojauta partizanams, VLIK'ui (ALT praleista).

Meninę programos dalį atliko naujas talentas, vadovaujant J. Kreivėnui. Šis žmogus pasiaukojėlis, meistras savo vietoj. Pirmas naujo choro pasirodymas gerą įspūdį padarė: choras nedidelis, bet balsai gerai suderinti. Padėka mokytojui! Tokie parengimai primena mano jaunų dienų praeitį. Juk ir mes dainavom, "Leiskit į tėvynę, leiskit pas savus", deklamavom.

• • •

DRAUGYSTĖ LIETUVOS KAREIVIŲ

Jos mėnesinis susirinkimas buvo praeitą sekmadienį. Narių atsilankė nemaža. Įstojo naujas narys — Alfredas Vasaitis, laidotuvių direktorius, jaunas, linksmo būdo profesionalas. Parengimo komisija pranešė, jog turinti paėmusi Labdarių Vilą išvažiavimui liepos 8 d. O metinis parengimas bus lapkričio 4 d. parapijos svetainėj. Nėra abejonės, draugijos rėmėjai biznieriai duos paramą, o patys nariai bus veiklūs, komisijai gelbės.

Miesto asesorius mūsų tautietis P. Kimbarkas su šeima vieši Floridoj, nejaučia šalčio, nei purvo, kaip mes čia. **K.**

Grąžinkite apsiaustą

"Naujienų" parengime 1950 m. lapkričio 14 d. buvo iš rūbinės paimtas apsiaustas (overkotas). Vietoj gero apsiausto buvo paliktas Vokietijos išdirbystės menkos vertės lietpaltis. Apsiaustas priklauso p. Alfonsui Riaukai.

Kas turite ne savo apsiaustą, malonėkite grąžinti į "Naujienas", 1739 So. Halsted St.

Komiteto vardu **P. Miller**

Trumpai

★

—Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo sukaktį per Sophie Barcus radiją vasario 16 d. gražiai paminėjo amerikietės moterys. J. Daužvardienė kalbėjo apie lietuvių moterų vaidmenį kovoje už Lietuvos laisvę Lietuvoje ir Amerikoje. O ponia Nora Gugienė, savo ankstesnes dienas prisiminusi, gražiai padainavo pradžiai Sarpaliaus "Mylimas kraštas", o pabaigoje JAV ir Lietuvos himnus.

—B. R. Saldukienė Ohio valstybiniame universitete ruošia darbą gamtos mokslų daktaro laipsniui gauti.

—N. Gugienė vasario 19 d. per Sophie Barcus radiją kalbėjo dėl ruošiamo kovo mėn 4 d. Ashland auditorijoje senųjų ir naujųjų lietuvių ateivių pobūvio. Šį pobūvį ruošia Balfas ir Lietuvių Tremtinių Bendruomenė sudariusiems atvykimo garantijas geradariams pagerbti.

—Apie gyvenimą Lietuvoje bolševikų okupacijoje išgirs atsilankiusieji į Šv. Kryžiaus parapijos salę vasario 24 d. 7 v. v. Susirinkimą ruošia ALT Vykdomasis Komitetas.

—Prof. Viktoras Biržiška ateinantį sekmadienį, vasario 25 d., 3 val. popiet Lietuvių Auditorijos mažojoje salėje, 3133 So. Halsted St., skaitys įdomią paskaitą apie matematikos esmę. Ta pačia proga apie prof. V. Biržišką, kuriam vasario 23 d. sukanka 65 metai, tars keletą žodžių M. Krikščiūnas. Paskaitą ruošia Chicagos Lietuvių Literatūros Draugija. Visuomenė kviečiama gausiai atsilankyti.

—Janina Grieg (Grigaliūnienė) grįžo po atostogų vėl mokyti Suvalkiečių Draugijos choro. Pamokos vyksta penktadienio vakarais Gage Parko salėje, 55 St. ir Western Ave., 8 v. v. Choras ruošiasi atlikti programą Amerikos Lietuvių Piliečių Klubo parengime kovo 31 d. Hollywood svetainėje, 2417 W. 43rd St.

—Ona ir Vilimas Švirmickai, kurie turi 21 metų sūnų Algirdą, nusipirko namą 2512 W.69-th St.

—Columbus, Ohio, gyvena 25 naujai atvykę lietuviai ir apie 100 senosios ateivijos atstovų, kurie jau nemoka lietuviškai. Tad čia ir visuomeninis veikimas menkas.

—Kenosha, Wis., lietuvių komitetas surinko Lietuvos laisvinimo reikalams $425. Nepriklausomybės minėjimo prakalbose vasario 18 d. buvo sudėta aukų $361. Kita dalis sumos padaryta iš biznio.

—Lietuvos nepriklausomybės minėjimas Chicagoje vasario 11 d. Ashland Boulevard Auditorijoje buvo sėkmingas visais atžvilgiais. Aukų buvo sudėta virš $6,000. Be to, pajamos iš įėjimo tiketų, iš baro, rūbinės ir užkandžių davė gryno pelno $1,800, apmokėjus taksus ir visas kitas išlaidas.

—Chicagos Estų Draugija ateinantį sekmadienį, vasario 25 d., rengia Estijos nepriklausomybės sukakties minėjimą Finnish Center salėje, 4219 N. Lincoln Ave. Programa prasidės 4 val. po pietų.

—Amerikos Lietuvių Tarybos skyrius Pittsburghe minėjo Lietuvos nepriklausomybės sukaktį vasario 18 d. Dalyvavo apie 600 žmonių. Aukų sudėta virš $800.

Šimai į Arkansas

Minnie ir Anton Shimai, šiaurinės miesto dalies gyventojai, praleisti paskutinius žiemos šalčius išvyko į Hot Springs, Ark. Pakelyje ir Oklahomoje numatė aplankyti daug pažįstamų. Į Chicagą grįš apie kovo vidurį.

Linkime laimingos kelionės. Mr. ir Mrs. Shimai yra ilgamečiai "Naujienų" skaitytojai.

Kaimynas

Daugiau moko lietuvių kalbos

Chicagos Švento Kryžiaus lietuvių parapijos pradž. mokykloje pradedama mokyti lietuvių kalbos kiek daugiau. Šalia dėstomų lituanistikos pamokų šeštadieniais, seselės mokytojos pradėjo dvi dienas savaitėje, netiesioginio pamokų aiškinimo metu, su mokiniais kalbėtis lietuviškai. Tokiu būdu turi progos ir senųjų amerikiečių lietuvių vaikai, kurie dažnai jau silpnai lietuviškai bekalba, kiek daugiau lietuvių kalbos išgirsti ir kartu su naujai atvykusiais mokiniais bent kasdieninės lietuvių kalbos kiek pramokti.

Šios mokytojų pastangos yra sveikintinos, ir reikia tikėti, kad, ta linkme dirbant, būtų galima pasiekti nemenkų rezultatų.

Daraška sugrįžo iš ligoninės

Marquette Parkas. — Jonas Daraška, 2701 W. 71th St., tavernos savininkas, buvo susirgęs. Švento Kryžiaus ligoninėj buvo jam padaryta pavojinga vidurių operacija, kuri gerai pavyko. Ligonis jau ligoninę apleido ir yra namie gydytojo priežiūroje.

Ponia Tūbelienė, ligonio J. Daraškos sesuo iš Los Angeles, Calif., atostogauja Chicagoje ir yra apsistojusi pas brolį J. Daraškų. Ponai Tūbeliai pirmiau yra gyvenę Chicagoje ir laikę taverną; paskutiniu laiku turėjo taverną prie 46th ir So. Western Ave. **Senas Petras**

SUSIRINKIMŲ IR PARENGIMŲ PRANEŠIMAI

LIETUVOS GAILESTINGŲJŲ SESERŲ ŽINIAI

Š. m. vasario mėn. 24 d. 5 val. vakaro, Chicagoje, Lietuvos Vyčių salėje, 2453 W. 47th St., šaukiamas Liet. Gailestingųjų seserų, gyvenančių Chicagoje ir apylinkėje, visuotinis susirinkimas. Kurioms rūpi įsigyti registruotos sesers teisės Amerikoje, dalyvavimas būtinas.

—Valdyba.

KRAKIŠKIŲ Draugiško Klubo mėnesinis susirinkimas įvyks sekmad., vasario mėn. 25 d., 4019 S. Rockwell St., pas draugą Platkauską, 2 val. popiet. Visi nariai malonėkite dalyvauti susirinkime, nes turim daug tarimų. **—A. Kvedaras,** rašt.

LIETUVIŲ Piliečių Darbininkų Pašalpos Klubo mėnesinis susirinkimas įvyks sekm., vasario 25 d., 1951 m., 12:30 val. popiet, Tremtinių Name, 2242 W. 23rd Place. Visi nariai,-ės kviečiami dalyvauti.

—James R. Cherry, sekr.

URBA Gėlės Mylintiems, Vestuvėms, Bankietams, Laidotuvėms, Papuošimams
GĖLININKAS
4180 Archer Avenue
Phone: LA 3-5800 arba 3.5870

LOVEIKIS Siunčiam Gėles Telegramu į Visas Pasaulio Dalis
KVIETKININKAS
Gėlės Vestuvėms, Bankietams ir Pagrabams.
3316 SO. HALSTED ST.
Tel. YArds 7-7308

GUŽAUSKŲ
BEVERLY HILLS GĖLINYČIA
Gražiausios gėlės dėl vestuvių, bankietų, laidotuvėms ir dėl kitų visokių papuošimų.
6901 SO. WENTWORTH AVE.
Telef.: ST 3-2454 ir HU 3-2224

GĖLININKAS
(PUTRAMENTAS)
Linksmumo ar liūdesio valandoje Gražiausios Gėlės ir Vainikai. Reikale pašaukite: atvyksim į jūsų namus su vainikų paveikslais išsirinkt.
ROY R. PETRO (Putramentas)
5519 So. Harlem Avenue
POrtsmouth 7-9020.

A. PETKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
6812 So. Western Avenue
TELEFONAS GROVEHILL 6-0142
• • •
1410 South 50th Avenue
TELEFONAS TOWNHALL 3-2109 CICERO, ILLINOIS
KOPLYČIOS VISOSE MIESTO DALYSE

LIŪDĖSIO VALANDOJ
Šaukite
MAŽEIKA & EVANS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
6845 So. Western Ave. Air Conditioned Chapel and
PRospect 6-0099 Parking Facilities.
Tiems, kurie gyvena kitose miesto dalyse rausime koplyčią arčiau jusų namų

John F. Eudeikis
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ
4605-07 SO. HERMITAGE AVE.
Visi Tel. YArds 7-1741–1742
★
4330-34 SO. CALIFORNIA AVE.
Telefonas LAfayette 3-0727
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
Mūsų radio programai šeštadieniais 9:15 ryto iš WGES 1390 kil.

NARIAI
Chicagos
Lietuvių
Direktorių
Asociacijos
AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ
★
TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE

GEORGE F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-1139

P. J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Phone YArds 7-1911

LEONARDAS A. EZERSKIS
1646 W. 46th STREET Phone YArds 7-0781

LACHAWICZ IR SUNUS
TEL. VIRGINIA 7-6672 and 6673
2314 W. 23rd PLACE 10756 S. MICHIGAN AVE.

L. BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Phone PUllman 5-9661

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 LITUANICA AVE. Phone YArds 7-4908

PETRAS P. GURSKIS
659 WEST 18th STREET Phone SEeley 3-5711

ALFRED VASAITIS
1446 S. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLympic 2-1003

J. LIULEVIČIUS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Phone LAfayette 3-3572



VIOLET BLAZE
RAKAUSKAS
Gyveno 5640 So. Justine St.
Tel. GRovehill 6-5693.

Mirė 1951 m. vasario 20 d., 8 valandą ryte.

Paliko nuliūdę: vyras John, sūnus George Werres; motina Magdalena Krasauskas; seserys: Sophie Schoenstadt Chvosta ir Jan Olson; brolis Albert Wolk ir kiti giminės, draugai bei pažįstami.

Kūnas pašarvotas Kerrigan koplyčioje, 5516 So. Ashland Avenue.

Laidotuvės įvyks šeštadienį, vasario 24 dieną 9:30 valandą ryto iš koplyčios į St. Basil's parapijos bažnyčią 10:00 val., o po gedulingų pamaldų bus nulydėta į Resurrection kapines.

Visi a. a. Violet Blaze Rakauskas giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jai paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka:

Vyras, Sūnus, Motina, Seserys, Brolis ir Giminės.

Laidotuvių direkt. Kerrigan Undertakers. PRospect 6-0031.



CLEM L. LOWRY
(Laurinavičius)
Gyveno 6420 S. Fairfield Ave.

Mirė 1951 m. vasario 21 d., 10:00 val. ryto, sulaukęs pusės amžiaus. Gimęs Lietuvoje.

Amerikoje išgyveno 40 m.

Paliko nuliūdę: žmona Josephine, pagal tėvus Kudikė; 3 dukterys: Florence Cosmen ir žentas William, Viola Yomantas ir žentas Stanley, Adeline Kethcart ir žentas Patrick; vienas anūkas; brolis Sixtus Laurinavičius ir brolienė Ona, ir kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Kūnas pašarvotas John F. Eudeikio koplyčioje, 4330 So. California Ave.

Laidotuvės įvyks šeštadienį, vasario 24 dieną, 8:00 val. ryto iš koplyčios į Nekalto Prasidėjimo Panelės Šv. parapijos bažnyčią, o po gedulingų pamaldų bus nulydėtas į Šv. Kazimiero kapines.

Visi a. a. Clem L. Lowry giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka: Žmona, Dukterys, Žentai, Anūkas, Brolis, Brolienė ir Giminės.

Laidotuvių direktorius J. F. Eudeikis. Tel. YArds 7-1741.



AGATHA "AGNES S" TROST

Pagal tėvus JONAITIS, gyveno 5324 So. Menard Ave.

Mirė 1951 m. vasario 21 dieną, 12:10 val. ryto.

Paliko nuliūdę: duktė Anna Aster Warnagis, 2 sūnūs: George Schuiltz ir Fred H. Trost; sesuo Agnes Peinis Talma ir kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Kūnas pašarvotas Sobiesk koplyčioje, 5948 West Archer Avenue (kampas Major).

Laidotuvės įvyks šeštad., vasario 24 dieną, 9:30 val. ryto iš koplyčios į St. Joseph's parapijos bažnyčią, Summitt, Ill., o po gedulingų pamaldų bus nulydėta į Šv. Kazimiero kapines.

Visi a. a. Agatha Trost giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jai paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka:

DUKTĖ, SŪNŪS, SESUO IR GIMINĖS.

Laid. Direktorius Sobiesk Funeral Home, Tel. POrtsmouth 7-8808.

MARIJONA
ANDREZIŪNIENĖ
(gimusi Grebliauskaitė)
Gyveno 4035 S. Artesian Ave.
Tel. CEdarcrest 3-2212.

Mirė 1951 m. vasario 20 d., 2:00 val. ryto, sulaukus pusės amžiaus. Gimus Lietuvoj, Žagarės aps., Vaiksnorių kaime.

Paliko nuliūdę: vyras Jonas; 2 dukterys: Ona ir žentas Marion Morris, Mary ir žentas Kenneth Hall; 5 anūkai; sesuo Marcella Norkus ir švogeris Frank, Waukegan, Ill.; 2 pusseserės: Julija Antonaitis, Morta Jacobs ir jų šeimos; 2 pusbroliai: Pranciškus ir Rokas Šniukas ir jų šeimos; 2 švogeriai: Karolis ir Stanislovas Andreziūnai ir jų šeimos, ir kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Priklausė prie Liet. Moterų Dr-jos "Apšvieta" ir Lietuvių Teatrališkos Dr-jos Rūta No. 1.

Kūnas pašarvotas Mažeika ir Evans koplyčioje, 6845 So. Western Ave.

Laidotuvės įvyks šeštadienį, vasario 24 d., 8:00 val. ryte iš koplyčios į Nekalto Prasidėjimo Panelės Šv. parapijos bažnyčią, o po gedulingų pamaldų bus nulydėta į Šv. Kazimiero kapines.

Visi a. a. Marijonos Andreziūnienės giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jai paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka:

Vyras, Dukterys, Žentai, Anūkai, Sesuo, Švogeriai, Pusseserės, Pusbroliai ir Giminės.

Laidotuvių direkt. Mažeika ir Evans. PRospect 6-0099.

Pirkite iš Lietuviškos Paminklų Dirbtuvės

Dabar yra tinkamas laikas užsisakyti gražų paminklą arba koplyčią (Mausoleum) ant savo mylimo asmens kapo tiesiai iš mūsų paminklų dirbtuvės.

BITTIN IR KAMENSKY ekspertų darbas yra paremtas 45 metų patyrimu. Mūsų paminklų dirbtuvė yra atdara visuomet.

PAMINKLUS PRISTATOME Į VISAS KAPINES ARTI AR TOLI.

Bittin and Kamensky Monument Works
3938 W. 111th Street — Tel.: BEverly 8-0005



KALBA SAVO KAILIU PATYRUSIEJI

Vasario mėn. 17 d. ALT Vykdomojo Komiteto iniciatyva buvo sušauktas Marquette Parko kolonijos susirinkimas — mitingas. Susirinkimo kalbėtojais buvo pakviesti žmonės, kurie patys bolševizmo terorą yra išgyvenę ne tik Lietuvos okupacijos metu, bet ir Rusijos kalėjimuose.

Pasakoja mirčiai į nasrus žiūrėjęs

Pulkininkas Tumas, ilgametis antrojo pėst. pulko vadas, savanoris-kūrėjas, nepriklausomybės kovų aktyvus dalyvis, nupasakojo, kaip žiauriai bolševikai elgėsi jį areštuodami, vėliau laikydami kalėjimuose. Jo pranešimas padarė labai gilų įspūdį, o daugelis klausytojų šluostė ašaras. Kada pradėjo pasakoti, kaip jie buvo vežami į Rusijos gilumą, o vėliau pėsti varomi be maisto ir vandens. Tuos, kurie pavargdavo, NKVDistai nesivaržydami šaudydavo iš rikiuotės išėjusius. Toje kalinių kolonoje, kuri "Mirties kolonos" įgavo vardą, buvo įvairių tautybių kalinių apie 5,000; jų tarpe apie 400 lietuvių. Kartu buvo varomi vyrai, moterys ir vaikai. Šaudė ne tik suaugusius, bet moteris ir vaikus. O vėliau nusprendė ir visus kolonos dalyvius likviduoti, paleisdami šautuvų, automatų, kulkosvaidžių ugnį į žygiuojančius kalinius. Kadangi tai buvo nakties metas, tad iš tokio didelio skaičiaus vis dėlto išliko keletas ir gyvų kalinių, o jų tarpe ir pasakojąs savo įspūdžius Juozas Tumas.

Trijų rūšių Sovietų piliečiai

Po jo kalbėjo kunigas Juršėnas, 8 metus bolševikų priverčiamųjų darbų stovykloje dirbęs vergo darbą su kitais kaliniais. Jis apibūdino Rusijos piliečius esant trijų rūšių: tie, kurie sėdėjo kalėjime; tie, kurie sėdi kalėjime, ir tie, kurie sėdės kalėjime. Taigi Rusija yra ištisas kalėjimas. Ir kas ilgesnį laiką nepaimamas į kalėjimą, jaučiasi prieš kitus nesmagiai, nes visi apie jį pradeda galvoti, kaip apie slaptą bolševikų agentą. Pasakojo apie vieną senelį kunigą, kuris kažkokiu būdu buvo išlikęs neišvežtas. Apie jį žmonės pradėjo kalbėti kaip apie bendrininką ir slaptą NKVD talkininką. Jis labai tai išgyvenęs, ir todėl, kada atėjo sulaikyti jį NKVD-tais, jis jiems nuoširdžiai dėkojęs, o tie pamanė, kad iš jų tyčiojasi, ir jį pradėję užgaulioti.

Bolševizmo psichologija

Kun. Juršėnas labai psichologiškai nupasakojo dabartinę tariamąją bolševizmo ideologiją, kuri išeinanti iš neapykantos ir kerštо jausmais pagrįsto auklėjimo. Nupasakojo, kaip žiauriai elgdavosi su kaliniais prižiūrėtojai, kokius sunkius ir neįsivaizduojamai laisvame pasaulyje darbus turėdavo atlikti vergų stovyklos kaliniai. Jis dirbęs ilgesnį laiką prie miškų kirtimo. Miškų ne tik kirtimą turėdavo atlikti išvargę ir išbadėję kaliniai, bet ir storiausius rąstus turėjo savimi suvilkti iki vandens. Jis pasakojo, kad kada apie tą stovyklą užsienis pradėjo negerai rašyti, tai toji stovykla buvo iš tos vietos iškelta, o toje vietoje įrengta moderniausia miškų kirtimo įmonė su elektriniais įrenginiais, ir į ją buvo važami užsieniečių žurnalistai parodyti, kad tai, kas buvo rašyta, esą netiesa. Tokiu būdu buvo ir yra apgaudinėjamas užsienis.

Iš jų stovyklos, kurioje vėliau jisai dirbo, buvo surinkta padoriau atrodančių ir turinčių geresnę aprangą keli šimtai kalinių, kurie buvo nuvežti į moderniai įrengtą miškų pramonės gamybos įmonę ir ten, kelias dienas dirbdami, buvo filmuojami, kad vėliau galėtų tuos filmus demonstruoti rusų žmonėms ir užsieniui parodyti, kad tos stovykyos nesančios tokios baisios.

Jis pats buvęs apkaltintas, kad pas jį iš užsienio atvykstą karininkai, darą slaptus pasirengimus nuversti rusų valdžiai. Nupasakojo, kad teko susidurti netgi su iš Amerikos atvykusiais į Rusiją susižavėjusiais komunizmu žmonėmis, kurie taip pat buvo uždaryti darbo stovyklose. Šie jam verkdami pasakojo: "Kunige, jeigu tu mums būtum pasakojęs apie komunizmo santvarką tokią, kokią mes patyrėme Rusijoj, su kryžiumi rankose mes tau nebūtume tikėję. Ir tikėk mums, jeigu mes grįžę pasakotume mūsų draugams komunistams Amerikoje, jie mumis netikėtų."

Kun. Juršėnas kalbėjo toliau, kad komunistai tardymo laiku savo žiauriausiomis priemonėmis dažnai kankina žmones, kol jie išeina iš proto arba netenka valios priešintis ir sutinka duoti tokius parodymus, kurie iš anksto būna NKVD-tų suredaguoti. Ne tik darbo stovyklose yra milijonai vergų, bet ir kolchozai niekuo per daug skiriasi nuo darbo stovyklos, nes ir ten žmonės alkani, nuolatos sekami, įtarinėjami, suimami. Tad mūsų visų pareiga yra atverti akis tiems mūsų broliams ir seserims, kurie dar abejoja ir netiki tuo žiaurumu ir teroru, kuris vykdomas SSSR. *Ten nėra jokio komunizmo, ten yra terorų pagrįsta ir policijos nuolatos terorizuojama politinė vergija.* Niekur pasaulyje nėra taip išniekintas žmogus, kaip SSSR.

Ką sako iš Lietuvos atvykęs amerikietis

Po jo kalbėjo lietuvis—Amerikos pilietis, 1939 metais nuvykęs aplankyti giminių į Lietuvą K. Žilinskas. Kadangi jis yra darbo žmogus, tad iš darbo buvo susitaupęs kelis šimtus pinigų, prasidėjus karui ir negalėdamas grįžti į namus, nusipirkęs malūną ir ūkį. Per pirmą bolševikų okupaciją, kyšių pagalba pavykę jam išlikti neišvežtam. Užėję vokiečiai taip pat didelius reikalavimus statė. Bet vis dėlto dar buvo galima gyventi. Dar jis ūkyje laikė 100 su viršum kiaulių. Kada antrą kartą atėjo bolševikai, iš jo viską atėmė: ir malūną, ir ūkį, ir kiaules suėdė. Nedaug bereikėjo, kad ir jis būtų buvęs sulikviduotas. Bet kadangi dar turėjęs pasislėpęs maisto ir pinigų, tad pavykę išsisukti. O kaip Amerikos piliečiui, Amerikos konsulas padėjęs išvažiuoti, nes tuo laiku su rusais buvo dar amerikiečių geri santykiai. Ir tai Vilniuje jam reikėjo laukti kelis mėnesius, kol rusų NKVD-tai nuodugniai ištyrė. Jis sutikęs iš Rusijos atvykusių lietuvių, kurie savo laiku buvo išbėgę į Rusiją kaipo komunistai, bet grįžo jau "pagydyti". Jis pats taip pat simpatizavęs "progresyvistams", o kada grįžęs su jais susitiko, kaip sako, su savo geriausiais draugais Chicagoje, jie jam ne tik nepatikėję, bet dar ir fiziškai jis nuo jų yra nukentėjęs. Taigi jo buvę draugai pasidarė priešai.



NAUJIENŲ-ACME Telephoto

Gaisras Denver atletikos klube. Nuostoliai siekia vieną milijoną dolerių, be to, keturi žmonės žuvo. Dr. D. G. Monaghan bando pasiekti saugią vietą. Vėliau gaisrininkai jį išgelbėjo.

Politinio kalinio žodžiai

Susirinkimą vedė V. Šarūnas, buvęs pirmosios okupacijos politinis kalinys, o vėliau aktyvus konspiracijos veikėjas vokiečių okupacijos laiku. Labai jautriai kreipėsi į susirinkusiuosius kviesdamas į vienybę, sutarimą. Ypatingai reikalingas greitesnis vienų su kitais susipratimas tarp seniau ir naujai atvykusiųjų. Nepavydėkime vieni kitiems, bet nuoširdžiai džiaukimės vieni kitų laimėjimais. "Jūs čia, Amerikoje," kalbėjo Šarūnas, "sugebėjote tokią didelę pažangą padaryti, ištisas lietuvių kolonijas sukurti su savomis bažnyčiomis, mokyklomis. Lietuvai atsikūriant jūs ne tik surinkote milijonus parašų, kad būtų atstatyta Nepriklausoma Lietuvos valstybė, bet jūs milijonus išpirkote paskolos lakštų, kas sudarė Lietuvos biudžeto pagrindą. Iš jūsų kiekvienas giminėms Lietuvoje esate pasiuntę didesnes ar mažesnes sumas pinigų, tuo padėjote atsistatyti savo giminėms ir Lietuvai.

Tad dabar sunkiausiu Lietuvos valstybei ir jos vaikams laiku neprivalome suabejoti Lietuvos ateitimi. Lietuva bus nepriklausoma, bet mes turime nesigailėti nei laiko nei, darbo, nei pinigo šiam svarbiausiam uždaviniui pasiežti.

Mes, kurie augome Nepriklausomos Lietuvos valstybėj, kurie kvėpavome jos laisve, išėjome mokslus, užėmėme atsakingas, o kartu ir garbingas pareigas, turime būti pavyzdžiu kitiems, kad mokame savo tėvynę mylėti ne tik tada, kada ji laiminga, bet ir tada, kada ji vargsta ir persekiojama. Mums likimas uždėjo labai svarbias pareigas ir mes turime ją šventai atlikti. Mes turime visada ir visur turėti prieš akis kovojančią Lietuvą ir patys aktyviai įsijungti į kovotojų eiles. Iš mūsų tarpo atsiranda vienas kitas, kuris pasitenkina gyvendamas ne kovotojo, bet gyvūno gyvenimą, t. y. dirba, miega ir valgo. O neretai dar drįsta skųstis, kad sunkias gyvenimo sąlygas turi. Jis nepagalvoja, kokiose sąlygose gyvena likusieji mūsų broliai ir sesers Lietuvoje, kokiose sąlygose kovoja partizanai ir kokį neįsivaizduojamą vargą vargsta Sibiro tremtiniai. Tad pats laikas visiems pabuti iš snaudulio ir įsijungti į aktyvią kovą Lietuvos Nepriklausomybės atštatymui.

Susirinkimas buvo tikrai gausus. Marketparkiečiai nerisimena, kad tiek daug žmonių salėje būtų matę. Visos kėdės buvo užimtos, o daugeliui teko stovėti.

Į susirinkimą buvo atvykusių net iš East Chicagos ir Roselando. Patyrėme, kad panašaus pobūdžio susirinkimai bus surengta kiekvienoje lietuvių kolonijoje. Tektų pageidauti, kad susirinkimai būtų trumpesni.

T. B.

Jurgis Washingtonas

(Mažas žiupsnelis iš J. Washingtono gyvenimo)

Rašo **Liet. Moterų Kult. Klubo** narė.

Jurgis Washingtonas gimė 1732 m. vasario 22 d. Bridge Creek, Virginijoj.

J. Washngtonas buvo nepaprastai turtingas žmogus, vien tik jo dvare buvo per 300 juodveidžių tarnų ir darbininkų. Nežiūrint į tai, kad jis buvo labai turtingas ir jam nieko netrūko, bet sieloj jis buvo didelis revoliucionierius. Jo didžiausias tikslas buvo iškovot Jungtinėms Valstybėms nepriklausomybę.

Reikia pastebėt, kad anglai labai neapkentė J. Washingtono ir nekartą norėjo jį nušluoti nuo žemės paviršiaus, t. y. nužudyti ar bent kalėjiman uždaryti. Vienok jiems tai nepavyko. Ir štai J. Washingtono vadovaujama amerikiečių armija galutinai išstūmia anglus iš Amerikos.

Po revoliucijos, 1787 metais, J. Washingtonas buvo išrinktas pirmuoju Amerikos prezidentu. Pasibaigus jo prezidentavimo kadencijai, jis vėl buvo antru kartu išrinktas į prezidentus.

Jurgį Washingtoną žmonės dažnai vadina Jungtinių Valstybių tėvu.

J. Washingtono gimimo diena (vasario 22 d.) švenčiama visoj Amerikoj.

HOLLAND HERRING!
. . . paruoštos ir apsudintos ant jūrių!
Pasaulio mėgiamo skonio. Maistingos, pasotinančios, turtingos vitaminais ir mineralais. Nusipirkite jų šiandien Gavėnios specialiams valgiams. Dabokite, kad butų šis antspaudas: NEMOKAMAI: Tiesiai iš Olandijos, nauja silkėms valgyti paruošimo knyga. Kaip jas užlaikyti; paruošti; skoningai pirengti valgymui. Rašykite: Holland Herring Fisheries Assn., Room 400, 250 Park Avenue, New York 17, N. Y.

CONRAD
PHOTO STUDIO
(lietuvis fotografas)
Specialybė vestuvės. Visų rūšių nuotraukos. Moderniškai įrengta su Hollywood šviesoms.
414 WEST 63rd ST.
Tel.: EN 4-5883
EN 4-5840



"NAUJIENOS" — NEIŠSEMIAMAS ŽINYNO IR IŠMINTIES ŠALTINIS. SKAITYKITE JAS IR KITUS RAGINKITE SKAITYTI IR PLATINTI.

'Naujienos' Pildo 'Income Tax' Blankas

Naujienų ofisas padeda išpildyti pajamų mokesčių blankas. "Income Tax" reikalu galite kreiptis nuo 9:30 valandos ryto iki 5 valandos vakaro; šeštadienį iki 12-tos.

1739 S. HALSTED ST. CHICAGO, ILL.

TAUPYKITE ATEIČIAI
Pasidėkite savo taupomus pinigus į Chicago Savings and Loan Association.
KUR—kiekvieno taupomi indėliai yra apdrausti iki $10,000 by an agency of the U. S. Government.
KUR—visada buvo ir yra išmokama aukštas dividendas visiems mūsų taupytojams.
KUR—pinigai kiekvienam taupytojui buvo ir yra išmokama ant parekalavimo.
KUR—patarnavimas visuose finansiniuose reikaluose yra teisingas ir mandagus.
TURTAS VIRŠ 6 MILIJONŲ 100 TŪKSTANČIŲ DOLERIŲ.
CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
6234 SO. WESTERN AVE. JOHN PAKEL, President Telefonas: GRovehill 6-7575

BARGENAI
1947 Buick Super - $975
1940 Buick Super - $260
MILDA BUICK SALES
Dan Kuraitis, Jonas Rodinas, Vincas Parėdnis ir Antanas Bačkys
907 West 35th Street LAfayette 3-2022



Atviros Kojų Žaizdos Gali Būti Išgydytos
Kam kentėti ir nemiegoti per naktis, jei jus galite to išvengti. Pabandykit BOROCYL OINTMENT. Jos pagelbėjo daugeliui žmonių. BOROCYL OINTMENT pašalina skausmus, niežiejimą, deginimą ir pagelbsti gijimui. Taipgi vartojamos nuo eczema nudegimų ir kitų odos ligų. Kaina $1.50. Siųskit Money Orderį arba nuvykite į:
BOROCYL CO., 1241 NO. ASHLAND AVE.
CHICAGO 22, ILLINOIS.

Tel. VIrginia 7-6583
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West 22nd Street
Valandos nuo 1—3 ir 7—9
Serėdomis ir nedėliomis uždaryta.
Subatomis nuo 1—3.
Rez. 3241 W. 66th Place
Phone REpublic 7-7868

DR. Z. DANILEVIČIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
atidarė ofisą
10748 SO. MICHIGAN AVENUE
Tel. WAterfall 8-3060
Priima kasdien nuo 1-4 val. popiet ir nuo 7-9 val. vak., išskiriant šeštadienį ir sekm. Šešt. pagal sueitarimo.
Rezidencija: 10838 So. Wabash Ave.
Tel. COmmodore 4-1187

Ofiso Tel. VIrginia 7-0036
Rezidencijos telefonas
BEverly 8-8244
DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 ARCHER AVENUE
Ofiso valandos:
nuo 2—4 ir nuo 6—8:30 val. vakaro
Šeštadieniais nuo 2 iki 4 po pietų
Trečiadieniais pagal sutartį.

DR. I. E. MAKAR
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
11750 So. Parnell Ave.
VALANDOS: nuo 2—4 ir 6—8
Tel.: PUllman 5-8277

A. Montvid, M. D.
West Town State Bank Bldg.
2400 WEST MADISON ST.
Val.: 1 iki 3 popiet; 6 iki 8 vak.
Telefonas: SEeley 3-7330
Namų tel. BRunswick 8-0597

DR. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofisas 4645 SO. ASHLAND AVE.
Ofiso vaiandos: nuo 2—4 ir 6—8; Ser., Sub. ir Ned. tik pagal sutartį
Ofiso Telefonas YArds 7-4787
Namų Tel. PRospect 6-1930
Jei neatsilieps virsutiniai telefonai, šaukite MIdway 3-0001

DR. C. Z. VEZELIS
DANTISTAS
4645 So. Ashland Ave.
arti 47th Street
Telefonas YArds 7-2246
Valandos: nuo 9 iki 8 val. vakaro.
Seredoj pagal sutartį.

DR. BRUNO J. ZUBRICK'AS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2951 WEST 63rd STREET
(netoli Sacramento Ave.)
Valandos: 2—4 po pietų ir 7—9 vak.
trečiad. ir sekmad. pagal susitarimą.
Telefonas HEmlock 4-7899
Namų Tel. HIlltop 5-2557

KITI LIETUVIAI DAKTARAI

DR. PETER T. BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
6757 So. Western Ave.
CHICAGO, ILL.
Telefonai:
Ofisas HEmlock 4-5849
Rezidencija HEmlock 4-2324
OFISO VALANDOS:
Pirmad., Antrad., Ketvirtad. ir Penktad. 1:30—4; 7—9 vakaro
Treč. ir Šeštad. tiktai susitarus.

DR. B. C. BRUZAS
DANTISTAS
VALANDOS: 10 iki 8.
Trečiadieniais tik susitarus
4003 Archer Avenue
Truputį į rytus nuo California
Tel. YArds 7-7772

Ofiso tel.: YArds 7-1166
Rezid. tel. DAnube 6-1126
DR. J. GUDAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 W. 35th Street
Kampas Halsted ir 35-tos gatvės.
Valandos: 1-4 p. p. ir 6:30-8:30 val. kasdien. Šeštad. nuo 1 iki 4 po pietų.
Rezid.: 3247 South Emerald Avenue

DR. A. JENKINS
PHYSICIAN AND SURGEON
(Lietuvis Gydytojas)
2500 WEST 63rd STREET
Ofiso val.: kasdien nuo 2—4 p. p. ir 7:30—9 vak. Šeštad. nuo 2—4 p. p.
Trečiad. ir Sekm. uždaryta
Ofiso Tel.: PRospect 6-3838
Rezid. Tel.: REpublic 7-9199

Ofiso ir Namų Tel. REliance 5-1810
DR. WALTER J. KIRSTUK
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Lietuvis Gydytojas)
3925 W. 59th Street
(Prie Pulaski Road)
VALANDOS: 2—4 popiet, 6:30—8:30 vakarais. Trečiadienį pagal sutartį

Emerg. Tel. KEdzie 3-2868
Dr. Emily V. Krukas
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4146 Archer Avenue
CHICAGO, ILL.
Tel. LAfayette 3-3210
Val.: pirm., antrad., ketv. 12—2:30
6—9 vak., penkt. ir šešt. 12—2:30
6234 Archer Road
ARGO, ILL.
Tel. SUMMIT 1580
Val.: pirm., antr. ir ketv. 3—5 v. v.
Penkt. 3:30—8 v. v. Šešt. 3:30—6 v. v.

"NAUJIENOS"—Lietuvių Visuomenės Kultūros Tvirtovė.

DR. EDWARD B. MURASKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
OFISAS:
5452 So. Kedzie Ave.
VALANDOS: 1 iki 4 ir 7 iki 9 kasdieną, išskiriant treč., šešt. 2 iki 4.
Ofiso Telefonas: GRovehill 6-1321
Rezid. Telefonas: VIncennes 6-3900

DR. CONSTANCE O'BRITIS
PHYSICIAN and SURGEON
2408 WEST 63rd STREET
Tel. HEmlock 4-5524
Hours by appointment only.

DR. V. P. TUMASONIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofiso telef.: HEmlock 4-2123
6255 SO. WESTERN AVENUE
Rezid. telef.: COmmodore 4-8364
10828 SO. WABASH AVENUE
Val.: 2-4 ir 6-8 vak. Šešt. tik 2-4 p.p.
Neturi valandų Tręčiad. ir Sekmad.

KITATAUČIAI DAKTARAI

Dr. Charles Segal
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4740 So. Ashland Ave.
(2-ros lubos)
Ofiso Telefonas: YArds 7-0554
Jei neatsiliepia šaukite
Res. Tel.: MIdway 3-2880
OFISO VALANDOS.
Nuo 10 iki 12 val. ryto, nuo 2 iki 4 val. popiet,ir nuo 7 iki 8:30 v. vak.
Sekmadienį nuo 10 v. iki 12 dienos

DR. VAITUSH, OPT.
LIETUVIS
Mano 30 metų praktikavimas jūsų garantavimas.
Palengvina akių įtempimą, kuris esti priežastimi galvos skaudėjimo, svaigimo arba aptemimo, nervuotumo, skaudamą akių karštį, atitaiso trumparegystę ir toliregystę. Prirengia teisingai akinius. Visuose atsitikimuose egzaminavimas daromas su elektra, parodančia mažiausias klaidas. Speciali atida atkreipiama į mokyklos vaikus.
Važiuoju į namus.
Val.: nuo 10:30 ryto iki 7:30 v. v.
Šeštadieniais iki 6 valandos vakare.
Seredomis uždaryta visą dieną,
o Nedėlioj pagal sutartį.
Daugely atsitikimų akys atitaisomos be akinių. Kainos pigiau kaip pirmiau.
4712 So. Ashland Ave.
Phone YArds 7-1373

Dr. Kazimieras
MICHEL
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis, pritaiko akinius, ištaiso kreivas akis be operacijos, turi modernius instrumentus akių bandymui.
Kreipkitės į Dr. Michel dėl akių trūkumų; 35 metų praktika palengvina akių tyrimą, kuris atliekamas su didžiausiu rūpestingumu.
Jei jūsų akys ašaroja ar niežti, negalite siūlo įverti į adatą, akys bijo aštrios šviesos, neįžiūrite skaityti, užeikit pasitarti pas Dr. Michel —nieko nekainuos.
Antras aukštas
4654 SO. ASHLAND AVENUE
Telefonas YArds 7-6616.
Nuo 9:30 val. ryto iki 8 val. vakaro.
Geras patarnavimas.
Kalbu lietuviškai.

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas
Tel. YArds 7-1829
Pritaiko Akinius
Kreivas Akis
Ištaiso.
Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
3401 SO. HALSTED STREET
kampas 34th Street.
Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8.
Trečiadieniais nuo 10 iki 12.
Šeštadieniais nuo 10 iki 4 val. popiet.

Dr. R. P. Lutkus
LIETUVIS REGISTRUOTAS OPTOMETRISTAS
Akių Egzaminavimas
Akinių Pritaikymas
ir Lensų Pataisymas
7054 SO. WESTERN AVENUE
Telefonas WAlbrook 5-4353
Valandos: 7 iki 9 vakaro kasdieną, išskiriant ketvirtadienį, šešt. 11—3.

VISKO UŽTEKTINAI TUOJ PRISTATOM
Baldai, šaldytuvai, pečiai, skalbiamos mašinos, lovos, matrasai, kilimai. Radio, televizijos setai, baldai vaikučiams.
Žemos kainos, lengvi išmokėjimai
DIDELIS PASIRINKIMAS
Baldai pagal užsakymą.
ROOSEVELT Furniture Co., Inc.
2310 W. Roosevelt Rd.
SEeley 3-4711

"NAUJIENAS" skaito visų srovių žmonės: darbininkai, biznieriai, profesionalai, dvasininkai, mokslininkai ir valstybininkai.

Rašo N. N.

LIETUVOS KOVA DĖL LAISVĖS

(VASARIO 16-TOS PROGA)

1.

Po pirmojo pasaulinio karo susidarė palankios sąlygos visai eilei tautų atgauti laisvę ir sukurti savo nepriklausomas valstybes. Karo metu JAV prezidento Wilsono proklamuota tautų apsisprendimo teisė ne tik sužadino laisvės viltis, bet ir suteikė moralinį bei teisinį pagrindą pradėti laisvės kovą. Pralaimėjus korą Vokietijai ir Austro-Vengrijos imperijai, o taip pat žiaurios spalio revoliucijos siautėjime žlugus caro Rusijos galybei, kelias į nepriklausomybę laisvės ištroškusioms tautoms pasidarė atviras. 1918 m. Suomija, Estija, Latvija, Lenkija, Čekoslovakija, Gudija ir Ukraina deklaravo savo nepriklausomų valstybių atstatymą. Deja, ir tuomet ne visos tautos buvo vienodai laimingos ir ne visos pajėgė savo laisvę iškovoti ir ją apginti. Lietuvių tauta buvo laimingųjų tautų tarpe, kuri savo laisvės kovą apvainikavo nepriklausomos valstybės atstatymu.

Nepriklausomos Lietuvos valstybės atsiradimas po pirmojo pasaulinio karo nebuvo naujas, vien laiko aplinkybių pagimdytas kūrinys. Lietuva, kaip savarankiška valstybė, pasauliui jau buvo žinoma XIII šimtmečio pradžioje, o XIV ir XV amžiuje ji buvo viena iš didžiausių ir galingiausių valstybių Rytų Europos erdvėje. Visą laiką Lietuvos valstybės gyvenime didelės įtakos turėjo nepalanki geopolitinė padėtis. Viena — ji yra ant tiesaus kelio iš Vakarų į Rytų Europą; antra — būdama tarp dviejų skaitlingiausių Europos tautų — rusų ir vokiečių, ir pietuose turėdama dešimteriopai gausingesnį kaimyną lenkus, buvo priversta vesti nuolatinę ir sunkią kovą už savo egzistenciją. XIII šimtmečio pradžioje prie Vyslos ir prie Dauguvos įsikūrus Vokiečių Ordinams, Lietuva tapo pirmuoju vokiečių ekspansijos tikslu.

2.

1236 m. Saulės kautynėse ir 1252 m. kautynėse prie Durbės ežero abu Vokiečių Ordinai buvo sumušti. Nors galutinai vokiečių pavojus nebuvo pašalintas ir vakaruose puldinėjimai tęsėsi toliau, bet tuo tarpu Lietuva sugebėjo išplėsti savo įtaką į rytus. Tuomet dideli Rusijos plotai buvo atsidūrę totorių valdžioje. 1362 m. D. L. K. Algirdas sumušė totorius prie Dniestro (Podolėje) ir sustabdė jų veržimąsi į Vakarų Europą. Prie Lietuvos prijungus Smolenską, o vėliau ir Kijevą, Lietuvai priklausė visa Gudija ir didelė dalis Ukrainos. 1410 m. DLK Vytauto vadovaujama Lietuvos-Lenkijos kariuomenė Tannenbergo kautynėse sumušė vokiečius ir penkiems šimtams metų sustabdė jų ekspansiją į rytus.

3.

Didžioji Lietuva nebuvo nacionalinio charakterio valstybė. Ji buvo margaspalvė savo gyventojais, kalba ir tikyba. Šioje, 1,000,000 kv. kilometrų ploto turinčioje, valstybėje nedidelė lietuvių tauta vaidino pirmaujantį vaidmenį. Lietuvos valdovai parodė didelę valstybinę išmintį, karinius ir organizacinius sugebėjimus, daug narsumo ir tolerancijos. Prie Lietuvos prijungtose srityse buvo paliekama kalba, tikėjimas, papročiai ir net valdymosi būdas. Prie Lietuvos prijungtas sritis lietuviai gindavo nuo kaimynų užpuldinėjimų. Užtat šios privalėdavo talkininkauti didžiuosiuose Lietuvos žygiuose. Tokiu būdu Lietuva virš 300 m. sugebėjo *išlaikyti* kryžiaus karo vardu vedamą vokiečių "Drang nach Osten", kurį rėmė beveik visa to meto krikščioniškoji Vakarų Europa. Apie valstybę ir jos gyventojus geriausiai liudija ano meto Lietuvos valstybės teisių kodeksas "Lietuvos statutas". Apie valstybės gerovę kalba objektyvūs ukrainiečių ir gudų istorikai, Lietuvos valdymo laikus vadindami šių kraštų žydėjimo laikotarpiu.

4.

XVI šimtmetyje prasidėjo Lietuvos valstybės silpnėjimas, o vėlesnės politinės apystovos Lietuvą privertė sudaryti uniją su Lenkija (1569 m.). Sąjungoje su Lenkija Lietuvos gyvenimas nebuvo laimingas. Valstybės dualizmas sudarė sąlygas vidaus intrigoms, kurias puikiai išnaudojo iš dalies Lietuvos karinių laimėjimų dėka, iš totorių išsivadavusi Rusija. Iš Lenkijos perimtos ten didikų ir bajorų turėtos ypatingos privelegijos išugdė luominę diferenciją. Vėliau išaugusi didikų ir bajorų sauvalė valstybės viduje kėlė nuolatinę netvarką ir suirutę. Tuo pasinaudojo kaimynai ir 1795 m. Rusija, susitarusi su Vokietija ir Austrija, pasidalino Lietuvą ir Lenkiją. Lietuva pateko Rusijos okupacijon. Tuo pačiu baigėsi formalus Lietuvos valstybės egzistavimas. Lietuvai prasidėjo nauja era, atnešusi daug kančių ir pareikalavusi daug žmonių aukų.

Rusija užimtuose kraštuose vedė kietą rusifikacijos politiką, bruko stačiatikių tikėjimą. Lietuvoje net uždraudė spaudą lotynų raidėmis. Lietuvių tauta parodė kietą ir atkaklų pasipriešinimą. Apie tai liudija 1831 ir 1863 m. sukilimai, kurie buvo žiauriausiu būdu numalšinti. Po to sekė masiniai gyventojų trėmimai į Sibirą ir rusų kolonistų gabenimas į ištremtųjų sodybas. Net Lietuvos vardas buvo išbrauktas iš žemėlapio, ją pavadinant "Šiaurės vakarų kraštu." Tačiau ir šiomis priemonėmis užgniaužti lietuvių tautos pasipriešinimo nepasiekė. 1905 m., po Rusijos imperiją sukrėtusios revoliucijos, padėtis šiek tiek pagerėjo. Lietuvių tautai buvo grąžinta spauda ir suteikta daugiau laisvės.

5.

Kilus pirmajam pasauliniam karui, lietuvių tauta politiškai buvo pasiruošusi savarankiškam gyvenimui. Karo metu žlugus caro Rusijos imperijai, atrodė, kad didžioji kliūtis į Lietuvos valstybės atstatymą savaime pranyko. Nors tuo metu Lietuva buvo kietoje karinės vokiečių okupacijos valdžioje, kurios politika siekė paruošti kelią vokiečių kolonizacijai, lietuvių tauta drąsiai ėjo prie savo tikslo.

1917 m. pabaigoje Vilniuje sušauktas Lietuvos atstovų suvažiavimas deklaravo Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo aktą (1918 m. vasario 16 d.).

Po to teko nueiti ilgą ir sunkų diplomatinės ir ginkluotos kovos kelią ligi Lietuvos, kaip nepriklausomos valstybės, atstatymas buvo realizuotas.

Besikuriančiai Lietuvai pirmoji skersai kelią atsistojo Vokietija. Okupacinė valdžia uždraudė paskelbti Nepriklausomybės Aktą, o vyriausybė statė tokias sąlygas, kurios Lietuvą būtų pavertusios eiline Vokietijos provincija. Tik 1918 m. rudenį, pralaimėjus karą Vokietijai ir su Alijantais pasirašius paliaubų sutartį, Lietuva galėjo pradėti savo valstybės kūrimą.

Tuo metu vokiečių fronto linija buvo pasistūmėjus toli į rytus. Silpna sovietinė valdžia su Vokietija buvo sudariusi separatinę taiką. Bet buvo pavojus, kad, pagal su Alijantais sudarytą paliaubų sutartį, atitraukiant vokiečių kariuomenę, ją seks raudonoji armija. Baimė patekti bolševikų valdžion vertė skubiai organizuoti ginkluotas jėgas. 1918 m. lapkričio mėnesį buvo pradėtas Lietuvos kariuomenės organizavimas. Kad tam buvo pats laikas, parodė įvykių eiga. Gruodžio mėn. vokiečiai pradėjo visu frontu trauktis.

6.

Nežiūrint, kad rusų revoliucija buvo paskelbusi tautų apsisprendimo teisę, raud. armija, nebodama jokių etnografinių ribų, okupavo vokiečių kariuomenės evakuotus teritorijos plotus. Paskui ją sekdama raud. armija 1919 m. pradžioje buvo giliai įsiveržusi į Lietuvą. Tačiau savanorių telkimo būdu suorganizuota Lietuvos kariuomenė suspėjo tiek sustiprėti, kad pajėgė ginklu pasipriešinti į kraštą besiveržiančiam priešui. Tuo pačiu laiku raud. armija sutiko pasipriešinimą Lenkijoj, Latvijoj ir Estijoj. 1919 m. vasarą ir rudenį jaunai Lietuvos kariuomenei, laimėjus eilę kautynių Panevėžio, Zarasų ir Daugpilio (Gryvos) srityse, pavyko raud. armiją išstumti iš Lietuvos. Kovos buvo baigtos 1920 m., su Sov. Sąjunga pasirašant taikos sutartį Maskvoje. Šia sutartimi Sov. Sąjunga amžiams atsisakė pretenzijų į Lietuvos teritoriją, pripažino Lietuvos etnografines sienas (su Vilnium, Lyda ir Gardinu) ir pasižadėjo atlyginti karo nuostolius.

(Bus daugiau)

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIŲ

★

Paleido narkotikų "karalių"

Pietinės miesto dalies narkotikų pardavinėjimo "karalius" Amos Jones suareštuotas praleido 25 valandas kalėjime, o paskui buvo paleistas už $10,000 užstatą iki teismo.

Tuo tarpu policija yra sudėmusi keletą kitų narkotikų pardavinėtojų. Buvo sulaikyti C. Adkins ir R. Bust, iš Texas, pas kuriuos rasta $10,000 vertės marijuana.

Policininkai į kalėjimą už nužudymą

Trečiadienį du pietinės miesto dalies policininkai buvo padėti į kalėjimą už žmogaus nušovimą. Tai parkų distrikto patruliai W. Dean ir E. Berry.

Valstybės gynėjo raštinė praneša, kad Dean prisipažino nušovęs T. Hendricks, 30 m., 3133 S. State, ties 31 ir Prairie. Užuot šį įvykį pranešę, abu policininkai pabėgo iš įvykio vietos. Sakoma, kad juodu buvę įsigėrę.

Kennelly pradeda rinkimų kampaniją

Antradienį Chicagos burmistras Kennelly pasakė kalbą per radiją, kviesdamas miesto gyventojus jį palikti ir tolimesnius 4 metus Chicagos miesto galva.

Turėdamas galvoje savo varžovus (konkurentus), Kennelly pabrėžė, kad jų tikslas esąs ne čikagiečių gerovė, bet pačių siekimas jėgos ir garbės.

Kalbėdamas apie savo administraciją, jis pasakė, jog kiekvienoje miesto valdymo srityje esanti padaryta pažanga ir taupomos lėšos. Ir ateity būsiąs valdymo tobulinimas tęsiamas.

Tarp kitko, Kennelly pasidžiaugė, kad mokyklos neveliamos į politiką ir esanti patobulinta mokyklų auklėjimo sistema.

Tuoj įvestina įmonių apsauga

Illinojaus valstybės civilinės gynybos direktorius Lohr, prisimindamas FBI pareiškimą, jog šioje valstybėje esą 5,000 paruoštų komunistų sabotažininkų, paragino įmonių atstovus tuojau pasirūpinti pilna įmonių, fabrikų apsauga. Illinojuje yra 15,000 įmonininkų.

Be to, gynybos direktorius patikino įmonių atstovus, jog privatinės įmonės karo metu, net krintant atominėms bomboms, nebūsiančios perimtos iš privatinių rankų. Kiek esą galima numatyti ateitį, tokių griežtų priemonių neketinama griebtis.

Ukrainiečių pogrindinis judėjimas

Du ukrainiečių antikomunistinio judėjimo atstovai lankosi JAV. Tai Dr. Ivan Hrynlich, unijotų bažnyčios atstovas, ir Mykola Lebed, aukščiausiosios Ukrainos laisvinimo tarybos užsienių reikalų sekretorius.

Juodu pareiškė, jog Ukrainoj esama stipraus pogrindžio, kovojančio su komunistine santvarka. Daugumas iš 45 milijonų ukrainiečių, esančių Stalino vergijoje, remią pogrindinį pasipriešinimo judėjimą, duodami maistą, ginklus ir slėpdami pogrindžio narius.

Pogrindinė ukrainiečių armija (UPA) pirmiausia esanti nukreipta prieš MVD, komunistinę politinę policiją. 35,000 tos policijos agentų ir šiaip specialių dalinių žmonių ukrainiečių partizanai sunaikinę. Be to, pogrindis leidžiąs savo antikomunistinius leidinius, turįs net savo piniginę sistemą.

Prieš ukrainiečius partizanus sovietai 1945 m. siuntę net ištisas divizijas. Daug ukrainiečių esą išvežta į Sibirą. Lebed pareiškė, jog tose vietose, kur įtariama, kad žmonės remią partizanus, sovietai išdaliją užnuodyto maisto, saldainių ir cigarečių.

Nori eiti į kalėjimą

Horacio Earl Sollas, kreipdamasis į Chicagos federalinį teisėją, prašė jį kuo greičiausiai nubausti už prigavimą. Paklaustas, kodėl jis taip daręs, nusikaltėlis atsakė: "Aš noriu, kad kuo greičiausiai mano paveikslas būtų nuimtas nuo pašto įstaigos sienų (tai yra labai blogas mano paveikslas) ir pradėti atitarnauti savo laiką".

CLASSIFIED ADVERTISEMENTS

HELP WANTED—MALE
Reikia Darbininkų

AUTOMATIC SCREW MACHINE
NEW BRITON AND BROWN AND SHARPE SET-UP MEN AND OPERATORS
ALSO HAND SCREW OPERATORS
EXCEL SCREW MACHINE PRODUCTS
388 NORTH AVERS AVENUE

BUSHELMEN
TIKTAI PATYRUSIŲ REIKIA
NAUJA AIR-CONDITIONED ŠAPA
PUIKIOS DARBO SĄLYGOS
NUOLAT DARBAS. VIRŠVALANDŽIAI
Kreiptis: 5-tas aukštas
BAŠKIN'S
State and Adams Streets

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

TEISINGAS PATARNAVIMAS
Norint pirkti arba parduoti bile kokią nuosavybę, namą, arba reikalaujant pirmų ar antrų morgičių, patartina kreiptis pas Kazį Urniką, kur gausite geresnį ir pelningesnį pirkinį ir teisingą patarnavimą su apsauga. Sutaupysite sau nemažai pinigų. Tegul niekas jumis neišnaudoja neteisingai. Chas. Urnich. 2500 W. 63rd St., 2 lubos. PRospect 6-6025

FURNITURE-FIXTURE FOR SALE
Rakandai ir Įtaisai Pardavimui

MODERNIZUOKIT
Savo Virtuvę
arba Bathroom su Steel Wall Tile kambarys 4x7, 4 pėdų aukščio $59.00. Sudėsime—Kreditas.
LAfayette 3-2977
Pasirinkimas gražiausių spalvų.

VYRŲ REIKIA
40 iki 60 metų amžiaus
JANITORIŲ
5 dienų, 40 val. darbo savaitė
TURI MOKĖTI ANGLŲ KALBĄ
Uniformos parūpintos. Geras atlyginimas iš pat pradžios. Daugelis darbininkams naudų.
EASTMAN KODAK COMPANY
1727 INDIANA AVE.

VYRŲ — VYRŲ
reikia sunkiam dirbtuvės darbui.
★ Pastovus darbas
★ Daug viršvalandžių.
★ Geras atlyginimas.
TURI MOKĖTI ANGLŲ KALBĄ
WM. COOPER & NEPHEWS
1909 Clifton Ave.

REIKALINGAS bučeris šeštadieniais. Skambinkit WAlbrook 5-0110.

OFISO ĮRENGIMAI. Reikia patyrusių arba nepatyrusių vyrų prižiūrėtojų prie microfilm, filing cabinets, safes ir ofiso įrengimų. Darbas viduje ir lauke. Gerai išlaviname pradinius. Visi atsišaukusieji bus patikimai priimti. Rašykite arba atvykite, paduodant informacijas apie patyrimą ir amžių. J. E. Bryant, Remington Rand, Inc., 314 S. Franklin Street, Chicago.

WILLIAMS MFG. CO.
NEEDS
EXPERIENCED
TOOL and JIG MAKER
Permanent steady work.
Good wages
Day hours.
Apply
4242 W. Fillmore

HELP WANTED—MALE-FEMALE
Reikia Darbininkų ir Darbininkių

INDŲ PLOVĖJO reikia. 6 dienų darbo savaitė. Sekmadienį laisvas. Geras atlyginimas. DE LAMAR RESTAURANT, 3509 S. Halsted St.

REIKALINGA vidutinio amžiaus pora lengvam darbui mažam (10 akrų) ūkyje arti Chicagos. Atlyginimas ir butas. Pageidaujamas patyrimas prie arklių ir vištų. Rašykite ar telefonuokite J. Rudack, 63rd St. ir Woodward Ave., Downers Grove, Ill. Tel. DOwners Grove 3646 M.

FURNISHED ROOMS — TO RENT
Gyvenimui Kambariai

DIDŽIULIS priešakinis kambarys, gražiai furnišiuotas, $8.00 į savaitę 5128 So. Emerald Ave. BO 8-3571.

FINANCE AND LOANS
Finansai ir Paskolos

PARDAVIMUI $4,000 pirmų morgičių ant mūrinio biznio namo vakarinėj Riverside. $6,500 ant mūrinio namo Berwyne. $6,000 ant mūrinės rezidencijos Hamlin gatvės arti 23rd Street, Chicago.
Pirkėjas gaus Mortgage Title Guarentee Policy išduotą per Chicago Title and Trust Co. John O. Sykora, Realtor, 2411 So. 52nd Ave., Cicero. BIshop 2-1613 ar TOwnhall 3-2453.

MISCELLANEOUS
Įvairus

Mes taisome visokias
SIUVAMAS MAŠINAS
Visas darbas garantuotas. Mes taip pat išnuomojame mašinas. Duokite mums perdirbti koja minamas mašinas į elektrines. Nemokamas apskaičiavimas. Turime puikų pasirinkimą vartotų SINGER mašinų.
SINGER SEWING MACHINE COMPANY
4222½ Archer Avenue
Tel.: FRontier 4-6847.

HELP WANTED—FEMALE
Reikia Darbininkių

WE NEED 300
GIRLS - WOMEN
18 TO 40
5 DAY WEEK — 3 SHIFTS
Ideal employment for girls and women who cannot or do not want permanent work.
We are a direct mail advertising firm and have a variety of (fill-in) jobs open that run for short periods of time.
You do not need any previous experience. The work is light and easy to learn. We will train you to fold, insert, stamp, sort, etc., various types of advertising material.
Our plant is located on the near South Side convenient to the street car, I. C., and bus lines.
MUST BE ABLE TO READ ENGLISH
APPLY IMMEDIATELY
407 EAST 25th STREET
3rd FLOOR,
8 A. M. to 4 P. M.

MERGINŲ ir MOTERŲ
LENGVAS DIRBTUVĖS DARBAS
ARTI JŪSŲ NAMŲ
Darbščioms, patikimom merginom mes siūlome šias progas:
● GERAS ATLYGINIMAS
● PASTOVUS DARBAS
Minimum 48 valandų darbo savaitė
Du poiisio periodai.
Hospitalizacijos planas.
● PELNU DALINAMĖS
● APMOKAMOS ATOSTOGOS
Modernūs įrengimai.
"Šeimyniška" atmosfera
Gera, patogi transportacija.
F. D. FARMAN CO.
4940 W. Flournoy St.
Nuo 9 ryto iki 4 po pietų.

AZTEC LINES, INC.
has opening for
SECRETARY
Experience preferred. 5 day week.
Good starting salary.
Telephone MR. SEELEY
FRontier 6-5500.

MERGAITĖS PRIĖMĖJOS REIKIA
vyresnės negu 25 metų
5 dienų darbo savaitė
Puikus atlyginimas iš pat pradžios
Švarus, malonus ofisas
Telefonuoti susitarimui
CALUMET 5-2714.

POWER SEWING MACHINE OPERATORKŲ
Patyrusių ir nepatyrusių.
WHEELER PROTECTIVE APPAREL
224 W. Huron St. SUperior 7-3948.

POWER MACHINE OPERATORKŲ
Turi būti pirmos rūšies siuvėjos prie valdžios darbo.
★ Nuolatai.
★ Viršlaikis, jei norima.
Klauskite MR. LESLIE
COLUMBIA BEDDING CO.
1750 N. Wolcott.

GENERAL OFFICE WORK
Filing, typing. Experience in transportation office helpfull.
Apply
CENTRAL WISCONSIN MOTOR TRANSPORT COMPANY
2029 W. Hubbard. SEeley 8-3477.

SECRETARY
Toy manufacturer and distributor desires neat appearing, efficient young lady for light secretarial work in loop showroom. Good starting salary. Apply in person, 319 N. Wells or call SUperior 7-5368.

SECRETARIAL office work girl 18 to 25 for electronics manufacturer. Limited experience. 35 hrs. a week, 5 days a week. Loop office. Salary commensurate with ability.
Call
WHitehall 4-0040

REIKALINGA MOTERIS
Lengvam namų ruošos darbui nuo 12:00 iki 8:00 val. vakaro. Vaikų nėra. Geras mokestis. Paliudijimai reikalingi.
431 Roscoe
EAstgate 7-3143.

ŠEIMININKĖS — COMPANION
reikia lengvam apvalymo darbui ir prižiūrėti pusiaus invalidą. Būti čia arba namie. Nėra sunkaus darbo. Turi mokėti kiek anglų kalbos.
EAstgate 7-2524.

MERGINŲ REIKIA
DALIŲ SUDĖSTYMO DARBAS
Pastovus. 5 dienų darbo savaitė.
GERAS ATLYGINIMAS
WHEELER PROTECTIVE APPAREL
224 W. Huron. SUperior 7-3948

SITUATION WANTED
Ieško Darbo

UŽ PIRMĄ teisingą pasiūlymą paaukosiu šiaučiaus biznį. 3127 South Union Ave., pirmas aukštas.

AUTOS-TRUCKS FOR SALE
Autai ir Sunkvežimiai Pardavimui

VARTOTŲ AUTOMOBILIŲ BARGENAI
1950 BUICK 4 durų sedan
'48 CHEVROLET sedan
'48 PLYMOUTH club coupe
'46 CHRYSLER sedan
'48 DE SOTO sedan
'50 CHRYSLER sedan
Ir daug kitokių gerų automobilių, ant kurių sutaupysite nuo $100 iki $500. Lengvais išsimokėjimais.
BALZEKAS MOTOR SALES, INC.
"U will like us"
4030 ARCHER AVENUE

A & C MOTOR SALES
816-20 W. 35th Street
Visuomet geras pasirinkimas
VARTOTŲ KARŲ
1936 iki 1951 metų
$25.00 ir aukščiau
MES PERKAME GERUS VARTOTUS KARUS
Bridgeporto draugiškiausi dyreliai.

BUSINESS CHANCES
Biznio Progos

GAS STATION
Opportunity for man with merchandising experience (helpful).
$6,000 to $8,000 to cover equipment in a well established modern service station.
AVERAGE GALLONAGE 15,000.
Located in business and residential section of Norwood Park.
Phone
Mr. Frank Spangler
ROdney 3-1300

PARDAVIMUI biznio nuosavybė su rooming house ir taverna. Biznis išvystytas per daug metų. Galima pirkti taverną atskirai. Parduoda dėl nesveikatos, negali laikyti. 1125 W. 59th St. Anna Gremal.

PARDUODA taverną su barais, biznis išdirbtas per daug metų. 3212 SO. HALSTED ST.

BUILDING CONTRACTORS
Namų Statytojai—Taisytojai

JOHN G. MEŽLAIŠKIS
GENERALINIS KONTRAKTORIUS IR NAMŲ STATYTOJAS
Statom namus ant savo lotų arba ant jūsų loto. Perkam lotus. Reikale kreipkitės, gausite teisingą patarnavimą už prieinamą kainą.
6649 SO. MOZART STREET
Tel. GRovehill 6-6588